

Ribe Amts Lokalarkiver Beretninger 2012

Udgivet af Ribe Amts Lokalarkiver

Indhold	Bestyrelsens beretning	3	Esbjerg Idrætsarkiv	20	Spandet Sognearkiv	31
	Konsulentens beretning	5	Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	21	Vejrup Sognearkiv	32
	Billund Kommune	7	Grimstrup Sognearkiv	21	Vester Nebel Sognearkiv	32
	Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn	7	Guldager Sognearkiv	22	Lokalhistorisk Arkiv for	
	Filskov Lokalhistoriske Arkiv	8	Gørding Sognearkiv	23	Vester Vedsted Sogn	32
	Grindsted Lokalhistoriske Arkiv	9	Historisk Samling fra Besættelsestiden	23	Vilslev Jedsted Sognearkiv	33
	Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv	9	Hjerting Lokalarkiv	25		
	Sdr. Omme Egnsarkiv	10	Hjortlund Sognearkiv	27	Fanø Kommune	34
	Stenderup-Kroager Lokalhistoriske Arkiv	10	Hostrup Sognearkiv	27	Sognearkivet i Nordby	34
	Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv	11	Hunderup Sognearkiv	27	Sønderho-arkivet	35
Esbjerg Kommune	13	Hviding Sognearkiv	27	Ringkøbing-Skjern Kommune	36	
Bramming Byhistoriske Arkiv	13	Jernved Sognearkiv	28	Aadum Sogns Arkiv	36	
Darum Sognearkiv	14	Kalvslund Sognearkiv	29	Varde Kommune	37	
Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv	14	Ribe Byhistoriske Arkiv	29	Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv	37	
Esbjerg Byhistoriske Arkiv	14	Historisk Arkiv i Seem Sogn	30	Alslev Sognearkiv	38	
		Skads Sognearkiv	31	Ansager Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Billum Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv	40	
				Fåborg Lokalhistoriske Arkiv	41	
				Horne Sognearkiv	42	
				Janderup Lokalhistoriske Arkiv	42	
				Næsbjerg Sognearkiv	43	
				Skovlund Sognearkiv	43	
				Thorstrup Sognearkiv	44	
				Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv	45	
				Varde Lokalhistoriske Arkiv	45	
				Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	46	
				Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv	47	
				Øse Sognearkiv	48	
				Åre Lokalhistoriske Arkiv	48	
				Vejen Kommune	50	
				Historisk Arkiv for Brørup og Omegn	50	
				Bække-Veerst Lokalarkiv	51	
				Lokalhistorisk Arkiv Holsted	51	
				Hovborg Lokalhistoriske Arkiv	53	
				Lindknud Lokalhistoriske Arkiv	54	
				Vejen Lokalhistoriske Arkiv	54	
				Aastrup Sognearkiv	54	

Fra Lokalarkivernes arbejdsmark 2012

Ribe Amts Lokalarkiver (RAL)

Bestyrelsens beretning

Velkommen til årsmødet i Ribe Amts Lokalarkiver – glædeligt at se så mange deltagere. Det har vi faktisk haft lige siden gule ærter, på forslag af Sven Tygesen, Vorbasse, blev føjet i halen af arrangementet.

Nu er det fem år siden, strukturreformen trådte i kraft, og rigtig meget har ændret sig rundt omkring i landets kommuner. Og meget mere kommer til at ske, ikke mindst på det digitale område. På lokalarkivområdet er der måske ikke sket så meget i det fysiske landskab – RAL har i skrivende stund 60 medlemsarkiver, hvoraf de 59 ligger inden for det tidligere Ribe Amts grænser og et enkelt arkiv udenfor. I antal er vi stort set, hvad vi var før strukturreformen.

Det er nok snarere i den indre organisation, forandringer har fundet sted. De fleste kommuner har oprettet arkivsamvirker, som organiserer arbejdet på tværs i kommunen og ikke mindst sikrer arkiverne adgang til Arkibas gennem et kommuneabonnement. Løsningerne i kommunerne er ikke ens og midlerne slet ikke, men bortset fra Vejen Kommune, hvor samarbejdet mellem arkiverne måske ikke har fundet sit endelige leje endnu, har det alt andet lige bragt arkiverne i en dialog, som ikke var til stede før, men som i dag er til nytte og inspiration i det daglige arkivarbejde og forhåbentlig også til glæde for brugerne. Arkiverne lærer nemlig af hinanden.

Det er dog ikke ensbetydende med, at arkiververdenen er uden problemer. I beretningen sidst år nævnte jeg rekrutteringen af nye og yngre medarbejdere, som har meldt sig som problem et par steder. Husly er et andet problem – nogle arkiver holder til på skoler. Det har været godt tidligere, men kan være risikabelt i dag, hvor de fleste kommuner arbejder med skolestruktur og ikke blot har skolenedlæggelser, men også nedrivning af bygninger på dagsordenen. Hjemløse arkiver kan være svære at genhuse, for der er nødvendigvis ikke mange »fællesbygninger« rundt om i sognene længere. Om nogle år kan man måske

forvente at se flere arkiver finde sammen under samme tag for at kunne opretholde et tilbud til borgerne om adgang til lokalhistorien lokalt, hvis ikke den skal være digital. Der er ingen tvivl om, at det digitale vil vinde mere og mere udbredelse også på arkivområdet. Materialerne i vores samlinger er som skabt til den form for formidling, og et stort publikum ude i cyberspace venter på at kunne komme til at se og søge. Digitalisering er uden tvivl også en vej til at nå et yngre publikum, som er vokset op med og lever i cyberspace. Digitalisering bør have arkivernes fulde opmærksomhed. Bestyrelsen for RAL skal nok også have øget opmærksomhed på, hvordan denne udvikling kan understøttes ud over konsulenthjælp og kursustilbud.

Apropos konsulenthjælp m.m. – der er grund til at nævne det enestående i, at der er konsulenthjælp til arkiverne i vores område. Richard Bøllund rådgiver telefonisk om store og små problemer, vejleder lokalt, holder kurser og arrangerer årsmøde i samarbejde med bestyrelse og medlemsarkiver. Det er også hans fortjeneste, at arkiverne er så langt med Arkibas, som tilfældet er. Og hans næste umiddelbart større projekt er Historisk Atlas. Konsulentordningen er gratis for arkiverne, takket være et stort tilskud til ordningen fra Esbjerg Kommune, men det er også nødvendigt med bidrag fra arkivsamvirkerne. I 2012 bidrog RAL også med et større beløb ud fra erkendelsen, at en del af RALs overskud skabes gennem konsulentordningens virksomhed. Desværre trak det ud med opkrævningerne, men det sker ikke i 2013. De vil blive udsendt i april, og igen er der et tilskud fra RAL til ordningen.

Vores konsulent kan mange ting og har mange talenter, men vejret er hans overmand. Var det ikke Mark Twain, der sagde: »Alle taler om vejret, men ingen gør noget ved det!« Arkiverne kunne nok have brug for at finde en person med evner på det felt. I hvert fald må vi konstatere, at følgerne af den globale opvarmning også er nået til vores

område. Skybrud kan ramme hvor som helst og når som helst, og den megen nedbør kan få vand til at pible op af undergrunden de mest utrolige steder. Dette uvejr har ramt arkiver i vores område i år og desværre ikke uden skader til følge. Da ingen kan forudse, hvad der kan ske og hvornår, har RAL-Nyt bragt en artikel med en række forholdsregler, det kan være nyttigt for arkiverne at tage, før vand eventuelt trænger ind. Originalt materiale i vores varetægt skulle jo helst ikke blive ødelagt. Erfaringen har også lært os, at det kan være svært at få penge ud af en forsikring. Det går ikke helt så automatisk, som når præmien skal opkræves og betales. Og rent faktisk kan det blive et problem for dækningen, hvis man har gratis husly.

Danmarkshistorien er vores fælles ejendom – det gælder også kilderne til den, og de bør være tilgængelige inden for de rammer, lovgivningen fastsætter. Det princip hylder vi i lokalarkiverne, men på det statslige område tog udviklingen et brat retningskifte i efteråret 2012: Med meget kort varsel hjemkaldte Statens Arkiver de arkivalier, slægtsforskere og lokalhistorikere havde hjemlånt til godkendte hjemlånsteder. Årsagen var de tyverier af arkivalier, der i en årrække havde fundet sted i Landsarkivet for Sjælland og Rigsarkivet i København. Al udlånsvirksomhed blev indstillet og er det stadig, bortset fra udlån til andre statslige arkivers læsesale. Politiets efterforskning er fortsat i gang, og ingen ved, hvordan det hele ender. Mange lokalhistorikere og slægtsforskere i det vestjyske føler sig ramt – ligefrem kriminaliseret – af hændelser, der ikke er foregået her hos os. Mere principielt er det dog, at vi skal til Aabenraa, Odense, Århus eller Viborg for at få adgang til originale, statslige arkivalier. Det er urimeligt og må ikke ende som en permanent løsning, uden der gøres anskrig.

Apropos Statens Arkiver: »Hvis bjerget ikke vil komme til Mohammed, så må Mohammed komme til bjerget« – er det ikke sådan, den gamle talemåde lyder? Vi har i bestyrelsen talt om at arrangere en studietur til Rigsarkivet og Dansk Folkemindesamling for at introducere aktive, interesserede arkivfolk i RALs medlemskreds til de to arkiver. Vi forestiller os en bustur med fuld forplejning engang her i foråret, dvs. der bliver nok tale om en deltagerpris på omkring 600-700 kr. pr. person med alt inklusive (bus,

formiddagskaffe, let frokost, aftensmad på en passende kro samt evt. lønomkostninger (der skal uden tvivl betales personaletimer i Rigsarkivet). Bestyrelsen håber at have et udspil klar i løbet af april, og så er det med tilmelding efter »først-til-mølle-princippet«.

Jeg indledte bestyrelsens beretning med at sige noget om strukturreformen i 2007. Den reform nedlagde amtterne, men vi holdt fast i vores navn, der var forankret i Ribe Amt. På generalforsamlingen sidste år fremsatte bestyrelsen forslag til et navneskifte, og det punkt når vi til senere i dagsordenen. Ligegyldigt hvad vi beslutter med hensyn til navn, vil foreningens formål dog være uændret, og forholdene for lokalarkiverne stadig været det, der arbejdsomt fokuseres på.

Og nu til afslutning: På vegne af RALs bestyrelse vil jeg takke jer medlemmer for aktiv deltagelse i foreningens forskellige aktiviteter i 2012 lige fra kurser og foredrag til generalforsamlingen. Bestyrelsen vil endvidere gerne bringe en stor tak til Richard Bøllund for det kæmpe arbejde, han yder for lokalarkiverne i området, og som formand vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke ham og bestyrelsen for godt og konstruktivt samarbejde.

Jytte Knudsen og Anne Lorenzen, Hviding Sognearkiv, følger opmærksomt med i teksten, mens kasserer Jens Erik Starup aflægger regnskab for Ribe Amts Lokalarkiver 2012 på generalforsamlingen den 6. marts 2012 i Farup Forsamlingshus. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen.

Konsulentens beretning

Et tilbageblik på 2012 tegner endnu et år med stor aktivitet blandt områdets arkiver, og det er atter kursusvirksomheden, der er med til at tegne det flotte billede. Ikke mindre end 143 kursister har passeret RALs uddannelses-system i 2012. Det er mere end to personer i gennemsnit fra hvert arkiv.

Den vedholdende aktivitet vidner både om et stort videbegær, men også om at der er liv i fødekæden med den kontinuerlige tilgang af nye frivillige til arkiverne. Der dukker nye ansigter op, hver gang jeg er ude at undervise eller aflægge arkiverne et besøg. Det er ikke mangel på frivillige kræfter i arkiverne, jeg oplever som den største trussel mod lokalarkiverne. Det er snarere plads og lokaleforhold, der giver de største udfordringer. Flere arkiver må leve med utidssvarende lokaler eller stor usikkerhed om deres fremtidige placering. Det er naturligvis ting, jeg får henvendelser om, og selvom det er vanskeligt i disse tider, hvor kommunerne må vende hver én sten, kan jeg være med til at definere nogle mål og krav til rammerne for en forsvarlig arkivdrift, som der forhåbentligt bliver lyttet til.

Tilbage til kursusvirksomheden som i 2012 bestod af fem Arkibas-kurser, et modulkursus samt et velbesøgt kursus om Formidling i arkiverne, der fandt sted i Helle-hallen den 28. november. Med modulkurset, som blev afholdt i 2012, har vi nu været omkring og afholdt alle fem moduler af SLAs Arkivmedarbejderuddannelse. Det er planen at begynde forfra og afholde ét modulkursus om året her i området, så både nye og gamle arkivfolk inden for en årække kan opnå den grundigste arkivuddannelse i landet.

Formidlingskurset var en efterfølger af forrige års succesfulde kursus, hvor 59 mennesker var blevet stuvet sammen i Hjerting. Denne gang deltog hele 67 personer i aftenarrangementet i Helle-hallen, og mange fik gode input og ideer til at tage med hjem. Formidling er en vigtig del af arkivernes arbejde, og derfor er det også godt at høre om de mange gode initiativer rundt omkring i de forskellige arkiver.

Der er mange måder at formidle lokalhistorie – én af dem er Historisk Atlas, som jeg stadigvæk arbejder for og

forventer en del af. Som medlem af redaktionsudvalget er jeg med til at udvikle og forbedre Historisk Atlas og gøre det til et attraktivt formidlingstilbud for hele landet. Historisk Atlas har potentialet til at blive noget stort – har bl.a. opnået Nationalmuseets opmærksomhed og er ved at brede sig nordpå takket være et projekt om formidling af kulturhistorien langs Gudenåen. Lokalt er der i 2012 blevet publiceret en stor mængde lokaliteter på Fanø med en stor indsats af arkivet i Nordby, som jeg i den sammenhæng er redaktør for. Arbejdet på Fanø er bl.a. blevet til på baggrund af en opfordring fra det lokale turistbureau og vil bl.a. blive anvendt i turismesammenhæng. Jeg vil til enhver tid slå et slag for Historisk Atlas, og jeg går med planer om at holde en præsentationsaften – evt. efterfulgt af en workshop om Historisk Atlas, hvis der er interesserede arkiver blandt RALs medlemmer. I mellemtiden kan arkiverne overveje hvilke fem, ti eller tyve lokaliteter i deres område, der kan laves en spændende beskrivelse/ lokalitet ud af.

Størstedelen af mine aktiviteter foregår ude af huset, hvilket mange, som ringer forgæves, sikkert har fundet ud af. Men det er også i marken – ude på arkiverne, jeg føler, jeg kan gøre den største forskel og hjælpe folk i gang med en fornuftig arkiveringspraksis, eller hvad det måtte være. Mange arkiver benytter sig af dette tilbud, og det er dejligt, at der er stor efterspørgsel på konsulentordningen. Af egentlige konsulentbesøg havde jeg i 2012 over 20 ture fordelt ud over året og hele området. Derudover har jeg over to hele dage givet en udførlig introduktion til arkivarbejde og registrering for en håndfuld nye arkivmedarbejdere i Grindsted, inklusiv et par stykker fra naboarkiver, som havde mulighed for at deltage i et sådant lokalt arrangeret kursus.

På nationalt plan er jeg dybt involveret i driften og udviklingen af arkivernes registreringssystem via en bestyrelsespost i Arkibas Aps, som er ejet af SLA. Dette arbejde fik desværre et skud for boven, da der i slutningen af 2012 kom brev fra Kulturministeriet om, at ansøgningen, der skulle skaffe midler til moderniseringen af Arkibas samt

udviklingen af Arkibas.dk, ikke kunne imødekommes. Selvom Arkibas bruges af 541 arkiver i hele landet, og selvom lokalarkiverne indeholder en betydelig mængde materiale, der også må betragtes som national kulturarv, vil staten ikke påtage sig den forpligtelse. I bestyrelsen er vi dog indstillet på at tage kampen op og gå i dialog med den nye kulturminister, som i mellemtiden er kommet til, og samtidigt kigge os omkring efter alternative finansieringsmuligheder. Det betyder desværre en forsinkelse af det udviklingsarbejde, som var grundigt forberedt og planlagt at skulle foregå her i 2013. Arkiverne må i mellemtiden sætte ind på andre fronter – bl.a. ved at forbedre og udbygge registreringsdatabasen i Arkibas, som udefrakommende indtil videre kan få et kig ind i via søgning i mini-Arkibas, for de arkiver der har egen hjemmeside. SLA

har gennem længere tid barslet med en hjemmesideløsning for arkiverne, og da jeg ved, det er et stort ønske fra mange arkiver, presser jeg på for at det kan blive færdigudviklet.

Foruden ovenstående har jeg i 2012 naturligvis også beskæftiget mig med RALs informationskanaler, som er vigtige i at formidle vores aktiviteter både internt og eksternt. De to gange RAL-Nyt, opdatering af hjemmesiden og indsamling, redigering og publicering af arkivernes beretninger, fylder noget i mit arbejdsår, men er samtidigt med til at skabe en vigtig kontakt og give et godt indblik i arkivernes forhold og arbejde. Med disse ord vil jeg afrunde årets beretning med en tak til alle samarbejdspartnere, arkivmedarbejdere og ikke mindst RALs bestyrelse for et godt, tillidsfuldt og udviklende samarbejde.

Konsulent Richard Bøllund aflægger beretning på RALs generalforsamling den 6. marts 2013. I forgrunden ses bestyrelsesmedlemmerne Anne Lorenzen og Jens Erik Starup og yderst t.h. kulturudvalgsformand i Esbjerg Kommune, Knud Jager Andersen. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen.

Beretninger fra de lokalhistoriske arkiver

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn

Billund Centret, Hans Jensensvej 6, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 24 72

Åbningstid: Tirsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Linda Nielsen, Mølløvænget 15, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 27 50 / 20 95 27 51

E-mail: bln@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.grenelokalarkiv.dk

2012 begyndte med en fællesudstilling for arkiverne, som for anden gang blev en stor succes. Vi blev derfor i Arkivudvalget enige om, at det fremover skal være en tradition.

Året blev ellers præget af, at meget i Billund blev officielt nedlagt og flyttet til Grindsted. Derfor modtog vi mange store afleveringer. Den 1. maj blev KFUM og K-spej-

derne nedlagt, da der ikke var medlemmer til at fortsætte. Det gav fire flyttekasser med materiale fra begyndelsen i 1941 til 2012, indeholdende billeder, dagbøger og administrativt materiale. Det kom hurtigt på plads. Derefter gik det ud over børnehaverne, både en privat og en kommunal, så fra den ene kom der forskelligt materiale også administrativt, men selvfølgelig også mange billeder. Fra den kommunale børnehave var det kun billeder. Den 1. august blev Enggårdskolen nedlagt, og det gav også en stor aflevering af forskelligt materiale, som ikke er offentlige arkivalier. Til slut fik vi flere kasser fra Teknisk Forvaltning, da man rømmede rådhuset og flyttede til Grindsted. Den sidste aflevering rummede mange billeder fra forskellige steder i sognet. Det var billeder, vi ikke havde i forvejen, så det gav et godt supplement til sognets historie.

Vi arbejder stadig med at skanne alle vore billeder ind, som er registreret. Vi er ca. halvvejs, men vi håber, at vi måske kan nå igennem det i det kommende år. Da vi har mini-Arkibas på vores hjemmeside, bliver billeder også synlige på nettet, så snart de er registreret.

I forbindelse med KulturNatten den sidste lørdag i oktober havde vi lavet en udstilling både i Billund Centret

Fra åbningen af fællesudstillingen i Billund Centret.

og på Den gamle Skole. Det er et stort arbejde at stable på benene, men det er noget, der virkelig trækker folk til, så det er hele arbejdet værd. Denne gang var ingen undtagelse, og det mest morsomme var, at vi var blevet bedt om at lave en sluse, gennem vores udstilling, da man pga. dårligt vejr måtte lukke hovedindgangen. Det medførte en prop af mennesker, for folk stoppede selvfølgelig op for at se vores udstilling, og i samtlige fire timer stod en kødrand ved vores udstilling, så ingen kunne komme forbi med kørestole, barnevogne og rollatorer. Humøret var dog godt, folk tog det med godt humør, og vi fik en god snak med de forbigående. Udstillingen på skolen havde vedligehold af tekstiler gennem tiden som tema, og stod året ud. Året sluttede med møde i Arkivudvalget med fokus på fællesudstillingen i 2013.

Filskov Lokalhistoriske Arkiv

Blåhøjvej 10, Filskov, 7200 Grindsted

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 16.00-18.00 (undtaget helligdage og juli)

Leder: Vera Styrbro, Midtgårdsvej 10, Filskov, 7200 Grindsted. Tlf.: 29 42 64 14

Arkivets postadresse: Midtgårdsvej 10, Filskov, 7200 Grindsted

E-mail: filskovlokalhistorie@yahoo.dk

Hjemmeside: www.filskov.infoland.dk

Det er så anden gang, vi afholder vores årsmøde som selvstændigt arkiv. Vi har gennem det seneste år forsøgt at profilere os lidt kraftigere i lokalområdet end tidligere, hvilket også har resulteret i, at der er kommet flere medlemmer af Filskov Lokalhistoriske Arkiv.

Efter sidste årsmøde fortsatte bestyrelsen uændret: Vera Styrbro som næstformand, Hugo Eriksen som kasserer, Mary Alsted som sekretær og Johannes Antonsen som menigt medlem, mens Verner Søvang Pedersen fortsatte som formand og arkivleder.

Vi har gennem året forsøgt at få registreret den store mængde materiale, som vi fik efter Åge Jacobsens bort-

gang. Det har været en sej omgang at komme igennem en hel trailerfuld dokumenter, og vi må konstatere, at vi ikke er færdige endnu. Vi kan godt føle, at vi mangler et par hjælpende hænder til virkelig at komme igennem stakene. Vi har gennem året modtaget et par indleveringer, som vi har modtaget med tak. Disse er blevet behandlet løbende.

Arkivet deltog i udstillingen i Billund Centret sammen med de øvrige arkiver i Billund Kommune i februar/marts måned. Arkivet havde lavet udstillingen over emnet mink, da Filskov gennem mange år har været pionerer inden for minkavl. Udstillingen resulterede ligeledes i en artikel i JyskeVestkysten om emnet.

Der blev afholdt et 4. maj-arrangement med mindehøjtidelighed ved de to »flyversten«. FDF Filskov deltog i festlighederne, der blev efterfulgt af kaffebord i Viadukthalen og med et foredrag af Erik Knoth, der er forfatter af bogen »Hvidstengruppen – Mustard Point«. Arrangementet var velbesøgt, og alle fik en hyggelig og spændende aften.

I august var der planlagt en udflugt til Søby Brunkulsmuseum. Denne blev vi desværre nødsaget til at annullere, da en hospitalsindlæggelse kom i vejen. De øvrige bestyrelsesmedlemmer brugte i stedet tiden til at arrangere en udstilling i forbindelse med Filskov Skoles 50 års jubilæum den 8. september 2012. Udstillingen blev meget flot med indretningen af et klasselokale i gammel og nyere tid. Ligeledes var klassebilleder og konfirmationsbilleder udstillet. Mange tidligere elever kiggede forbi, og der blev udfyldt flere »huller« i navnerækkerne på de forskellige billeder.

Til slut er blot at takke den siddende bestyrelse for et godt arbejde og ikke mindst samarbejde. På grund af helbredsmæssige årsager trækker arkivlederen sig, men vil fortsat være medlem af arkivet på et mindre forpligtende plan. Heldigvis er der en ny arkivleder, Vera Styrbro, som er i gang med de mange kurser, så hun er helt opdateret omkring driften af et arkiv, og vi har fuld tiltro til, at arkivet er overladt i de bedste hænder.

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv

Grindsted Bibliotek, Tinghusgade 16, 7200 Grindsted

Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 16.00-18.00 eller efter aftale. Lukket på skolefridage

Leder: Karin Berg, Sverrigsvej 20, 7200 Grindsted

Tlf.: 20 12 42 08

E-mail: karin.helene.berg@hotmail.dk

Hjemmeside: www.grindstedlokalarkiv.dk

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv lukkede den 31. marts 2011 og åbnede igen den 1. oktober 2012 med ny besætning bestående af syv frivillige og med Karin Berg som arkivleder. Inden arkivet åbnede, holdtes der 13. september 2012 et offentligt møde, foranlediget af Arkivsamvirket i Billund Kommune, hvor man skulle tage stilling til, om arkivet skulle fortsætte som en selvejende institution eller for fremtiden skulle drives som en forening. Resultatet blev en forening, og foreningens vedtægter blev forelagt og vedtaget samme aften.

Efter at arkivet havde været lukket i halvandet år, havde vi første åbningsdag, 7. november 2012. Her viser formanden for foreningen Grindsted Lokalhistoriske Arkiv Finn Hauge Hansen (i midten) materiale, som han har fundet til Grindsted Brugsforenings 100-års jubilæum dec. 2012. Til venstre Bent Nielsen og til højre Sonja Lund, begge medlemmer af Kvicklys butiksudvalg.

Arkivet befinder sig fortsat på adressen Tinghusgade 16. Arkivet har fået tildelt et ekstra rum, som anvendes som modtageværelse ved besøg. Desuden har arkivet fået mere magasinplads i kælderen. Bygningen, vi har til huse i, var indtil juni 2012 hjemsted for Billund Biblioteks Grindsted-afdeling, men den 1. januar 2013 rykker kommunens 10. klasse ind. Arkivet har af kommunen fået lovning på indtil videre at kunne blive i de nuværende lokaler.

Der er syv frivillige medarbejdere. Af disse er de seks helt nye, hvad angår kendskab til arkivarbejde. Det syvende medlem har arbejdet i arkivet i en ti-års periode frem til 2001. Medarbejderne har i september deltaget i en »opstartsdag«, hvor arkivkonsulent Richard Bøllund gennemgik de grundlæggende principper og metoder vedr. arkivarbejde. Desuden har konsulenten holdt et Arkibas grundkursus for medarbejderne i december. Arkivmedarbejderne mødes fast tirsdag formiddag, og arkivet er åbent for besøgende onsdag i ulige uger. Fra den 1. oktober og året ud har der været 22 besøgende. Arkivet har i samme periode fået seks skriftlige henvendelser. Tilvæksten af arkivalier i 2012 har været 2,9 hyldemeter.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-16.00 og 3. onsdag hver måned kl. 18.00-20.00

Leder: Ditte Kragh, Klodhøjvej 14, 7250 Hejnsvig

Tlf.: 75 33 54 58

Arkivets postadresse: Klodhøjvej 14, 7250 Hejnsvig

E-mail: ditte.kragh@newmail.dk

Hjemmeside: www.hejnsviglokalarkiv.dk

2012 har været præget af megen aktivitet. Vi har haft rigtig mange henvendelser pr. e-mail, men arkivet har desuden haft mange gæster både i og uden for de normale åbningstider. Vores hjemmeside er meget populær. Mange af de elektroniske henvendelser skyldes et besøg på hjemmesiden, som har givet folk et »hint« om, hvad vi har liggende. Det er dejligt at se, at folk har fået øjnene op for, at arkivet er et sted, hvor man altid kan henvende sig for at få hjælp.

Vores udstilling i januar blev en stor succes. Den havde overskriften »Folk og klæder i Hejnsvig Sogn« og havde otte underemner: Manufaktur, skræddere og sygiger, festtøj, dagligliv og arbejdsliv, bryllup, konfirmation, skoleelever samt sport og fritid. Da vi var rundt i området for at indsamle materiale, var vi så heldige at få tilbudt forskellige beklædningsgenstande. Disse blev brugt til en lille udstilling med bl.a. brudekjoler, dåbskjoler, konfirmationskjole, livstykke, hat, pels m.m. De ca. 100 udstillingsbilleder, videoer fra en designer opvokset i Hejnsvig, tøjudstillingen og diasshowet med arkivets mange fotos, som er indsamlet gennem årene, blev studeret flittigt af de mange besøgende. Hele eftermiddagen var der ca. 90 interesserede gæster, så det var en rigtig god dag. Denne udstilling blev også vist i Billund Centret i februar ved den fælles udstilling for lokalarkiverne i kommunen.

Sidst i juni havde vi kirkegårdsvandring i samarbejde med menighedsrådet. Efter turen på kirkegården samlede vi i konfirmandlokalet, hvor der blev vist billeder og fortalt om familierne og personerne bag de fredede sten. Der var en rigtig god stemning, og mange anekdoter blev fortalt af de besøgende. Vi er blevet kraftig opfordret til at gentage aftenen. I samarbejde med Hejnsvig Kulturarrivsprojekt havde vi en byvandring senere på sommeren, hvor vi kiggede på husene i Hejnsvig, og talte om de forskellige forretninger.

I årets løb har vi udvidet medarbejderstablen, så vi nu er oppe på syv medarbejdere. Der er plads til flere, da vi stadig mangler at få alle vore arkivalier registreret i Arkibas. Vi når det nok engang, men der skal også være tid og plads til fordybelse og hyggesnak.

Sdr. Omme Egnsarkiv

Sdr. Omme Skole, Skole Allé 4, 7260 Sdr. Omme

Åbningstid: Efter aftale

Leder: Hans Møbjerg, Stakrogevej 75, 7260 Sdr. Omme

Tlf.: 75 34 72 18 / 21 61 99 11

E-mail: skaervang@mail.dk

Året 2012 begyndte med at komme på plads i de nye lokaler, som var taget i brug kort før jul. Der blev indkøbt in-

ventar og nyt IT-udstyr, og så manglede der blot personer til arbejdet. Generalforsamling blev holdt i de nye lokaler på skolen, men fremmødet var ikke overvældende, idet kun to personer mødte op. Så hen over foråret og sommeren var det småt, hvad der skete i arkivet, mens flere personer blev kontaktet i håb om, at de havde tid og lyst til at give en hånd med i arkivet, for det meste med et negativt resultat.

I efteråret blev der købt flere reoler, og flere flyttekasser blev tømt, men der manglede stadig personer til at registrere og hjælpe til at få arkivet til at fungere. Ved årsskiftet til 2013 ser det endelig ud til, at det er lykkedes at få nogle personer til at gå ind i arbejdet med arkivet, og vi håber derved at have brudt den negative spiral, vi var havnet i.

Af aktiviteter i 2012 har det været småt. Arkivet deltog i den årlige fællesudstilling, som arkiverne i Billund Kommune afholder i februar-marts i Billund Centret. I arkivet fandt vi nogle plancher af ældre personer og bygninger, som skildrede en anden tid. Der er i årets løb kommet enkelte indleveringer, og der har også været en del forespørgsler angående personer, bygninger og andet.

Lokaleproblematikken er igen kommet på dagsordenen, idet Sdr. Omme Skole skal renoveres, og ifølge de foreløbige planer ser det ud til, at projektet begynder i den bygning, hvor vi har til huse. Derfor kommer vi igen til at stå i en situation med usikkerhed om, hvor skal vi have til huse.

Stenderup-Kroager Lokalhistoriske Arkiv

Plejecentret Engbo

Storegade 39A, Stenderup-Kroager, 7200 Grindsted

Tlf.: 97 70 94 01

Åbningstid: Tirsdag kl. 9.30-11.30 samt efter aftale

Leder: Niels Kristian Jensen, Hestkærvej 28, 7200 Grindsted. **Tlf.:** 75 33 95 28

E-mail: amognkj@gmail.com

2012 har været et stille år for vores arkiv. Der har været nogle henvendelser på e-mail, men i åbningstiden har der ikke været mange besøg. Fra Elly Lenger har vi lånt bil-

leder til skanning. Det drejer sig om billeder, som hendes svigerfar Laurids Nielsen har taget.

Arkivudvalget i Billund Kommune har igen haft en fællesudstilling i Billund Centret, hvor vi deltog med en billedudstilling om Hedelykke. Den 28. maj er det 25 år siden, arkivet blev stiftet, hvilket vil blive fejret med lagkage til kaffen. Årsskriftet »SPOR« er udgivet for 4. gang, denne gang med Jens Erik Starup som redaktør, hvilket han er sluppet rigtig godt fra. Hæftet er solgt i Brugsen, som nu er lukket, så vi venter spændt på, om der kommer en ny butik, ellers må der findes på en anden løsning. Jens Erik har også spidset pennen til 2013-udgaven.

12. april afholdtes årsmøde i Værestedet. Finn Eg tog turen fra Jelling og fortalte og viste billeder om dambruggets historie, hvilket var en rigtig interessant fortælling. Den 2. juni var vi på markedspladsen ved skolen i forbindelse med byfesten, og søndag den 3. juni var der byvandring i Stenderup med god tilslutning. Der deltog ca. 35 personer, og bagefter var der kaffe i Kirkehuset sponsoreret af menighedsrådet. Grindsted Museum havde også en byvandring i Krogager den 23. august.

Laurids Lauridsen har i mange år samlet avisclip til arkivet, men har meddelt, at han stopper med udgangen af 2012. Der skal lyde en stor tak til ham for arbejdet, han har lavet.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 18, 6623 Vorbasse

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Jørgen Møller, Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

Tlf.: 20 80 36 38

Arkivets postadresse: Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

E-mail: arkiv@vorbasse.dk

Hjemmeside: www.vorbasse.dk/lokalt/lokalhistoriskarkiv

Fra årets begyndelse havde vi lavet en arbejdsplan, som vi syntes passende i forhold til kræfterne, men undervejs er der dukket emner op, som det også har været relevant at beskæftige sig med. Arkivet har i årets løb fået ca. 200 henvendelser via e-mail og telefon, og der har været et

øget besøgstal i arkivet både i og uden for åbningstiden. Arbejdsgruppen har deltaget i en del kurser hen over året.

Vi er meget glade for Arkivsamvirkets aftale med Jydske Vestkysten om at bringe lokalhistorisk stof fra kommunens syv arkiver i en turnusordning. Vi har bidraget med indlæg om Vorbasse-drengene og om Fitting Brugsforening. I det følgende nogle glimt fra årets øvrige aktiviteter: Som noget nyt har arkivet afviklet to familiesammenkomster, hvor »fætter/kusine-generationen« søgte konkrete oplysninger og historier om familien et par generationer bagud. Det blev to gode dage med masser af snak, som knyttede nye familiemæssige bånd. Der deltog henholdsvis 11 og 42 fra de to familier, og begge familier supplerede arkivets samlinger.

I februar stod arkivet for Jørgen Hennekes første foredragsaften efter udgivelsen af bogen »Guld og Grønne Skove« om grossererplantagerne. Det var en stor fortælleaften med ca. 110 deltagere. Sidst i februar deltog arkivet i den årlige fælles lokalhistoriske udstilling i Billund Centret. Vi valgte at følge op på foredraget og satte fokus på »skovens gårde«. Et tema som mange lokale har stort kendskab til, og kunne forholde sig til.

I juni måned leverede arkivet jubilæumstalen til pensionistforeningens 70-års jubilæum. Allerede dagen efter åbnede vi en udstilling om Vorbasse Boldklub i anledning af dens 100-års jubilæum. En ganske stor udstilling, der krævede meget forarbejde, men som til gengæld vakte glæde hos rigtig mange nuværende og tidligere boldspillere. Sidst i juni kørte »historiebussen« igen på sognets veje. Denne gang fortalte Sven Tygesen om fattiggården, og Carsten S. Christensen berettede om kartoffeltyskernes kolonier. Der blev også tid til en både alvorlig og morsom beretning om høkeren i Almstok, fortalt af Erik Jørgensen, inden hjemturen indledtes over Randbøl Hede med male-risk solnedgang som afslutning for de 50 deltagere.

Efter sommerferien holdt arkivet en kirkegårdsvandring, hvor Sven Tygesen gav gemte og glemte historier nyt liv for de 60 deltagere, der undervejs kunne varme sig på kaffe i våbenhuset. I november var der fortælleaften og åbning af en udstilling om »Vorbasse-drengene« ved Jeremy Watts på baggrund af nyudgivelsen Død Mands

Gods. En spændende aften hvor efterkommere og andet godtfolk blev klogere på hændelser og problemstillinger omkring udgravninger af gravhøje. Marie Wehde fra Billund Museum redegjorde for de forskellige højtyper og eftervirkninger af udgravningerne. Udstillingen gav efterfølgende flere spændende reaktioner. Ca. 75 deltagere havde helt sikkert en god aften.

Så var der kun julemåneden tilbage, hvor vi også i 2012 deltog i julemessen i Vorbasse Fritidscenter. Her kunne vi

sammen med andre udgivelser sælge arkivets egen nyudgivelse Glimt af sognets historie II, der er en opsamling af ti års spændende og forunderlige historier, som Sven Tygesen har leveret til kirkebladet gennem de mange år. Vi har i arkivet valgt mødet med de mange besøgende på julemessen frem for at satse på Arkivernes Dag. Nå ja, foruden alt ovenstående skulle det almindelige arkivarbejde jo også lige passes.

*Deltagerne i arkivets sognerundtur kunne i juni hoppe på »historiebussen«.
Dette er ikke »historiebussen«, men derimod en historisk bus fra arkivets billedarkiv.*

Esbjerg Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Skolegade 10, 1. sal, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 39 20

Åbningstid: 2. og 4. onsdag hver måned kl. 16.00-18.00 samt efter aftale

Leder: Stig Hegn. Tlf.: 75 43 14 41 / 51 96 64 73

E-mail: bram-byhist@mail.dk

Hjemmeside: www.brammingby.dk

På arkivet har vi haft 152 besøgende, som fordeler sig med 21 i åbningstiden, 57 i forbindelse med Kulturnatten og 74 til foredrag. De virtuelle besøg på arkivets hjemmeside udgør i alt 2.847. Arkivet har modtaget syv afleveringer, og der er besvaret ca. 15 e-mail med forespørgsler samt en del telefoniske henvendelser.

Det bedste, som er sket for os, er at vi har fået to nye medarbejdere. Begge med stor IT-viden og den ene også med erfaring i registrering. De er nu i gang med skanning af vores fotos og omlægning af hjemmesiden. De nye medarbejdere har været på Arkibas-kursus, mens formanden har været på arkivlederkursus, og formanden og kassereren har været på kursus i billedregistrering.

I februar afholdt vi, i samarbejde med Folkeuniversitetet i Esbjerg, et foredrag med museumsdirektør Peter Dragsbo. Emnet var Stationsbyens oprindelse og udvikling, og Peter Dragsbo tegnede på tavlen og fortalte levende om huse og mennesker. Efter kaffen så vi eksempler på bebyggelsesudviklingen i Bramming. Arkivet har også en eftermiddag inviteret folk til at kigge på billeder, som vi ikke ved noget om. Folk var interesserede, og vi fik nye oplysninger til arkivet. I år har arkivet ikke udgivet noget, men hæftet med »Baks billeder« er udsolgt, og vi sælger stadigvæk hæfterne fra de mange gadevandring. Vi har også haft besøg af arkivkonsulenten og fået afklaret nogle registreringsspørgsmål samt af »gamle brammingdrenge« og Lars H.U.G., som blev vist rundt på arkivet og i byen.

Formanden og kassereren har deltaget i et møde om Nationalpark Vadehavet og dens muligheder. Under Kulturnatten i september holdt vi åbent hus med rundvisning på arkivet, og der kørte en billedsløjfe med fotos fra før og nu i Bramming. Fotograf Torben Meyer fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv har fotograferet Bramming fra luften, og vi har lagt billederne på hjemmesiden. Arkivets bestyrelse har været på besøg på Esbjerg Byhistoriske Arkiv, hvor arkivchef Jørgen Dieckmann Rasmussen viste rundt og gav en indføring i arkivets arbejde.

På Arkivernes Dag i november viste vi billedsløjfen og havde en kasse med uidentificerede fotos, som de besøgende kunne kaste sig over. Interessen var stor, og vi fik mange oplysninger. En weekend i november var to medarbejdere aktive med salg af Lokalårbogen i Superbrugsen, hvor vi også solgte arkivets tidligere udgivelser. Året sluttede med en rigtig hyggelig julefrokost.

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Store Darum, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. oktober-31. marts: Onsdag kl. 19.00-21.00

Resten af året: 1. onsdag hver måned kl. 19.00-21.00

Lukket i skoleferier

Leder: Elisabeth Rasmussen, Sønderbyvej 11, Store Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 21 23 65 05

Arkivets postadresse: Sønderbyvej 11, Store Darum, 6740 Bramming

E-mail: darumsognearkiv@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.darumsognearkiv.dk

Udgivelsen af bogen »Fra Darum Sogn 1920-2010« har fyldt meget i arkivets arbejde i 2012. Bogen udkom officielt den 27. oktober 2012, og begivenheden blev markeret ved en velbesøgt reception i Darum Kultur- og Fritidscenter. Mellem 250-300 mennesker var mødt frem. Bogen er trykt i et oplag på 700 eksemplarer, hvoraf restoplaget er meget lille. Lykkeligtvis betyder det, at økonomien i forbindelse med bogudgivelsen holder. Det har selvsagt været et omfattende indsamlings- og skrivearbejde, der har krævet entusiasme og mange kræfter af de involverede.

I foråret 2012 ønskede Erling Schmidt efter mange år som arkivleder at stoppe, og den 1. april tog Elisabeth M. Rasmussen over. Arkivet har fra Darum Menighedsråd modtaget en gravminderegistrant over 26 gravminder, der er udtaget til fredning på Darum Kirkegård. Arkivet har modtaget 12 afleveringer, og der har været 35 besøgende. Derudover har vi fået adskillige henvendelser pr. e-mail, blandt andet med digitale billeder vedhæftet. Der har, primært i forbindelse med udgivelsen af bogen, været en del personlige henvendelser til arkivets medarbejdere.

Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv

Vibækvej 2, Endrup, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 16.00-17.00. Lukket i juli

Leder: Otto Christoffersen, Ommevej 2, 6740 Bramming
Tlf.: 75 19 12 59

Arkivets postadresse: Niels Erik Junk, Gummemarkvej 8, Vong, 6740 Bramming

Vi har modtaget en større samling fra Endrup Andelsmejeri, som er meget interessant, og som vi skal i gang med at sortere. Vi har fået yderlige fire indleveringer. Derudover har vi haft besøg af Sydvestjyske Museer, som vi har hjulpet med billedmateriale til en landsbyplan.

I forbindelse med Familiedag i Endrup har vi haft en udstilling med billeder, som var rigtig vellykket. Der kom ca. 30 personer, og de var meget begejstrede, så det er sikkert noget, vi vil gentage en anden gang. Arkivet har fået et par skriftlige henvendelser fra personer, som vi har kunnet hjælpe med oplysninger.

Vi er ca. halvvejs igennem registreringen i Arkibas – vi er to mand, som arbejder med det en formiddag hver uge. Vi har haft hjælp af konsulenten, som vi er taknemmelige for.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, 6700 Esbjerg

Tlf.: 76 16 39 00. **Fax:** 76 16 39 10

Åbningstid: Mandag-onsdag kl. 10.00-16.00, torsdag kl. 10.00-17.00 og fredag kl. 10.00-13.30

Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen

E-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: www.eba.esbjergkommune.dk

Årsberetningen 2012 for Esbjerg Byhistoriske Arkiv skal desværre indledes med mindeord. Den 4. december havde vi den store sorg at miste Anne Marie Buhl, én af vores mangeårige medarbejdere. Mange brugere af arkivet kendte hende også, for hun havde sin arbejdsplads på læsesalen, bl.a. med at lægge udklip og billeder på plads efter endt brug. Efter mere end 20 år på arkivet kendte hun rigtig mange af vores gæster, som hun hilste på og talte med. Til frokost fortalte hun gerne, om der havde været nogle »kendte på læsesalen«. Så begyndte hun at remse op: Hanne Jensen, »Hanne Bedstemor«, »Gitte-mor«, Brian og Torben, Morten eller »søde Lars«, kolleger som havde haft ærinder på læsesalen, men somme tider var oplevelserne større, og så kunne hun sige »Den kendte bogforfatter« (alias Johs. Bredmose Simonsen) eller »fru pensioneret overlærer Iversen« (alias Hanna Iversen).

Til hendes yndlingsbeskæftigelser hørte at pakke kuverter, når vi havde masseudsendelser. Der gik rigtig megen tid med at læse kuverterne op. »Hende kender jeg godt«, »Nej, ham kender jeg ikke«, og når de 500-600 kuverter var blevet læst op og igennem, kunne hun godt tage dem forfra igen for det tilfælde, hun havde overset en enkelt »kendt« eller to. Hvis den traditionelle julepost fra arkivet i 2012 »føltes« anderledes end tidligere, skyldes det, at Anne Marie ikke kom til at stå for juleposten i år. I efter-sommeren blev hun ramt af kræft, og knap tre måneder senere var hun død. Alt for tidligt – hun blev kun 56 år. Æret være Anne Marie Buhl.

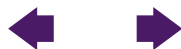
Bortset fra denne tragiske begivenhed bød 2012 også på gladelige ting og nye tiltag. Straks fra 2. januar trådte ændrede åbningstider i kraft. Grundlæggende kom arkivets åbningstider til at svare til rådhusets torsdag og fredag, idet arkivets nye lukketid torsdag blev kl. 17 i stedet for kl. 18 og fredag kl. 13.30 i stedet for kl. 16.00. Ændringen skyldtes færre besøgende i ydertimerne, og reduktionen har tilsyneladende ikke medført større problemer for brugerne. Den øgede anvendelse af hjemmesiden med gennemsnitlig 155 besøgende om dagen er en væsentlig forklaring – og så mange gæster havde vi ikke kapacitet til på læsesalen.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv har to væsentlige omdrejningspunkter i sin virksomhed. Den ene er afleveringer fra borgere, foreninger, institutioner og virksomheder, den anden er den kommunale administration. Lad os begynde med afleveringer af privat arkivmateriale. I 2012 modtog Esbjerg Byhistoriske Arkiv 153 større og mindre afleveringer mellem hinanden, som alle repræsenterer et bidrag til Esbjergs historie. Som vilkårlige eksempler kan nævnes, at vi f.eks. fik rigtig meget materiale efter Henning Rasmussen, Esbjergs tidligere borgmester og formand for Folketinget. Det falder fint i tråd med arbejdet med at skrive hans biografi, som også blev igangsat i 2012, takket være en bevilling fra Esbjerg Ugeavis's Fond og et tilsagn fra fhv. gymnasielærer Peter Bak om at skrive bogen – formodentlig med udgivelse i 2014. En anden stor aflevering kom fra Esbjerg Højskole – årsagen var ganske kedelig, nemlig at Højskolen gik konkurs, men på den baggrund fik vi bl.a.

en lang række af de TV-produktioner, Esbjerg Mediehøjskole har produceret gennem årene og udsendt på TV-E. Også fra Missionshuset Bethania har vi modtaget en masse materiale, for efter 1-1½ år på salgslisten blev missionshuset endelig solgt i foråret. En masse arkivalier fra og om huset samt aktiviteter inden for Indre Mission blev afleveret hertil. Af andre indleveringer kan næves materiale om Bryndum Sogns Aftenskole, materiale om Frit Forum, Pædagoguddannelserne, ALT-TV, Rotary, Esbjerg Soroptimistklub, Esbjerg Folkedanserforening, arkivalier fra boet efter Jens Bjerre-Madsen, billeder fra Falck m.m. Og så må vi ikke glemme arkivet fra Spangsberg Sanatorium – ikke mindst takket være Aja Høy-Nielsens store indsats lykkedes det os at redde de mange patientjournaler fra tuberkulosens tid, og det er mig bekendt det mest komplette arkiv om denne skrækkelige og frygtede sygdom, der findes bevaret i Danmark. Andre afleveringerne giver dog også anledning til at trække på smilebåndet som f.eks. arkivalierne fra Gjesing Orgelflytterforening og Boldesager Stadsteater.

De mange indleveringer til Esbjerg Byhistoriske Arkiv er først tilgængelige, når de er blevet ordnet, sorteret og registreret. Et stort arbejde, som udføres i Arkibas4 og egentlig kun er tilgængeligt internt. Der er blevet nyregistreret 111 arkivfunds, f.eks. Jerne Indre Missions Arkiv, EAFs Ungdomsstøtteforening, KC Radio, Tjæreborg Rejser (der blev sorteret, men ikke færdigregistreret), Det Jydske Haveselskab – Kredsen for Esbjerg og Omegn, Esbjerg Forbrugerkreds samt Indre Missions Samfundsråd ved Missionshuset Bethania.

3.682 billeder er blevet digitaliseret, registreret og publiceret. Desuden er der blevet digitaliseret, registreret og publiceret 32 plakater i arkivets i forvejen store plakatsamling. Kortsamlingen er forøget med 24 nye, registrerede enheder. Der er blevet oprettet 418 nye udklipsmapper. Disse tal kan måske synes små, men dels kan en enkelt arkivfundsregistrering dække over flere hundrede hyldemeter, dels er der ud over nyregistreringerne tilføjet materiale til tidligere registreringer, ligesom et ikke-opgjort hængepartier er blevet halet i land. Man må derfor sige, at arbejdet i privatarkivsektionen har rykket i 2012.

På billedsiden arbejdes der ikke blot med historisk fotografi. Arkivets to fotografer bidrager også til at dokumentere begivenheder i byen og fysiske forandringer som nye virksomheder, nye kvarterer og markante bygninger. Bl.a. er der lavet fotodokumentation af Realdania Bygs renovering af Ting- og Arresthuset på Torvet, omdannelsen af den gamle kirkegård ved Vor Frelsers Kirke til I. C. Møllers Park med individuel fotografering af de over 200 gravsten, inden de skulle flyttes. Området omkring Sydvestjysk Sygehus er under kraftig forandring som følge af de store byggerier på sygehuset, og dette arbejde er fulgt og dokumenteret fotografisk. Det samme gælder opførelsen af Rosengården ved Frodesgadebroen og Rosenvængets Allé fra start til slut, ligesom vi af andre nybyggerier har fulgt og følger opførelse SE-huset. Endvidere har fotograferne løst opgaver for museerne og Esbjerg Kommune, bl.a. i forbindelse med genstandsphotografering og færdiggørelse af plancher til udstillinger.

Alle digitale nyoptagelser håndteres via en stor billed-database, som kaldes EBA Mediearkiv. Den rummer over 40.000 billedfiler, som ikke blot bruges internt i huset og af Esbjerg Kommune, men også kan søges via Internettet. I 2012 fik EBA Mediearkiv nyt udseende og nye funktioner, og tilsyneladende blev billederne i databasen også søgbare via Google. Betydningen heraf behøves vist ikke uddybet.

Det andet omdrejningspunkt i virksomheden i Esbjerg Byhistoriske Arkiv er Esbjerg Kommunes arkiv, hvor der både arbejdes med traditionelle (dvs. papir)arkivalier og digitale data. I 2012 er det store arbejde fortsat med at indsamle papirarkiverne fra kommunens mange institutioner og decentrale enheder, der blev indledt i 2011. I løbet af foråret modtog mellemarkiv-sektionen, som står for dette arbejde, således arkiverne fra ældrecentre Riberhus, Åhaven, Dagmargården, Områdecenter Strandby, Skovbo, Kollektivhuset, Tjæreborg Ældrecenter, Østerbycentret, Østergården, Solgården og Områdecenter Hedelund. Hermed var arkiverne fra alle kommunens ældrecentre i hus. Endvidere afsluttede de indsamlingen af arkiverne fra institutionerne under Borger & Arbejdsmarked, hvilket bl.a. betød modtagelse af arkiver fra Vestkysthusene, Ribelund, Skjoldbo, Center for Misbrug, Stormly m.fl. Også på dag-

institutionsområdet blev der gjort en stor indsats med aflevering af arkiver. I løbet året modtog de arkiverne fra ikke mindre end 35 daginstitutioner. I begyndelsen af 2013 følger arkiverne fra de seks resterende daginstitutioner i kommunen samt arkivet fra den kommunale dagpleje. Ud over de mange institutionsarkiver modtog de i løbet af året arkivafleveringer fra andre afdelinger, bl.a. spædbarnsjournaler fra Sundhedsplejen samt amtslige miljøsa-ger fra Natur & Vandmiljø.

Arbejdet i kommunearkivet bød i 2012 også på to særskilte, store ordningsopgaver. I løbet af første halvår modtog mellemarkivet de resterende dele af den store arkivaflevering fra Esbjerg Forsyning, som var påbegyndt i 2011. Alt i alt blev det til mere end 100 hyldemeter forsyningsarkivalier, som skulle sorteres, pakkes, etiketteres og registreres. Herudover overdrog Region Syddanmark i foråret to store tuberkulosearkiver fra det daværende Spangsbjerg Sanatorium og Ribe Amts Tuberkulosestation til Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Mellemarkivgruppen i det kommunale arkiv tilrettelagde og udførte opgaven med ordning og registrering af de store tuberkulosearkiver, hvortil der også blev projektansat to medarbejdere i fire måneder.

Sideløbende med arkivindsamling og ordningsarbejderne havde mellemarkivet året igennem til opgave at ekspedere i de kommunale arkivalier til bl.a. den kommunale administration. Det blev til mere end 1.200 rekvisitioner på kommunale sager og sagsakter, som blev skannet og leveret digitalt til medarbejdere rundt omkring i kommunen. I lighed med 2011 blev der fortrinsvis ekspederet arbejdsmarkedsrelaterede sager, børnesager, personalesager, pensionssager, miljø-sager samt øvrige sager fra Teknik & Miljø-området. På ekspeditionsområdet fik vi i løbet af forsommeren en særopgave, da der med forholdsvis kort varsel skulle fremfindes og skannes ca. 100 børnesager til Ankestyrelsen. Denne opgave blev løst i samarbejde med andre medarbejdere i Esbjerg Byhistoriske Arkiv.

I eArkivet, som den digitale del af Kommunearkivet kaldes, har hovedarbejdsområdet været arbejdet med de indkomne arkiveringsversioner. Blandt nyttilgangen kan nævnes arkiveringsversionerne af Rambøll Care for hen-

holdsvis Esbjerg, Ribe og Bramming kommuner samt en arkiveringsversion af Win-PPR for Billund Kommune. Den samlede datamængde i eArkivet (Esbjerg, Ribe, Bramming, Grindsted og Billund kommuner) var pr. 31. december 2012 197 GB, fordelt på 167 arkiveringsversioner.

Som i 2011 år deltog eArkivet i 2012 i forskellige netværkssammenhænge med tilsvarende afdelinger fra andre kommunearkiver. Ved disse møder har fokus især været på arbejdet med den nye bekendtgørelse på området, hvor erfaringsudveksling har spillet en stor rolle.

Når der skal søges data i arkiveringsversioner, anvendes søgeværktøjet SIGA (Søgning, Import & Generering af Arkiveringsversioner). I løbet af 2012 fortsatte arbejdet med en ny og forbedret version af SIGA. Det sker i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv og forventes afsluttet i 2013-2014. En ny version vil lette det fremtidige arbejde med de digitale arkiveringsversioner. Endelig skal det nævnes, at eArkivaren har været involveret i publiceringen af de mange databaser på arkivets hjemmeside.

At så mange kilder finder vej til Esbjerg Byhistoriske Arkiv, opbevares og registreres der er meget vigtigt, for de udgør de mursten, Esbjergs historie efterfølgende skal bygges med. På den anden side skal de ikke bare stå og vente på at blive brugt. Derfor har formidling en meget høj prioritet i arkivets virksomhed, og værktøjerne er såvel de digitale medier som Grundtvigs »levende ord«. Arkivets hjemmeside www.eba.esbjergkommune.dk er den digitale indgang til arkivets samlinger og virksomhed, og den havde i 2012 56.048 besøgende, en stigning på knap 7.000 besøgende i forhold til 2011. Især Esbjerg Krøniken og Esbjerg-billederne har været godt besøgt, men den mest besøgte database blev Begravelsesprotokoller. Nyheden om den nye database med begravelsesprotokoller gav da også det hidtil højeste besøgstal målt på én dag. Nyheden kom ud den 29. februar og resulterede i 521 besøgende. Antal abonnenter på nyheder har også været stødt voksende. Ved årets udgang af 2012 var 640 e-mailadresser tilmeldt arkivets nyhedsbrev, hvilket er en stigning på 139 til-meldte i 2012.

I marts gennemførte vi en spørgeskemaundersøgelse om brugen af arkivets hjemmeside. 152 brugere besvare-

de spørgeskemaet, og undersøgelsen tegner et billede af, hvem der bruger vores hjemmeside og hvordan. Resultatet var positivt, idet langt de fleste deltagere fandt hjemmesiden overskuelig, brugbar og indbydende. Når det gælder det overordnede indtryk af hjemmesiden, svarede hele 94 % af de adspurgte, at hjemmesiden er god eller meget god, og 96 % af de adspurgte vil da også anbefale hjemmesiden til andre, hvilket må siges at være et positivt resultat.

Spørgeskemaundersøgelsen lagde også op til at de adspurgte kunne komme med kritik, og der kom i denne forbindelse en del kommentarer. Bl.a. har én svaret, at hjemmesiden er en anelse kedelig, og at der savnes lidt »fest og farver«, mens en anden mente, skriftstørrelsen var for lille og en tredje mente, siden bar præg af et fagligt miljø med indforstået sprog. Enkelte har herudover udtalt, at det kan være svært at finde rundt på hjemmesiden. Alle disse besvarelser, vores egne erfaringer og nye, teknologiske muligheder vil blive brugt i forbindelse med overgangen til en ny og forbedret hjemmeside. Arbejdet med denne nye hjemmeside blev påbegyndt i slutningen af 2012, men på grund af bl.a. udfordringer med overflytning af de mange databaser nåede hjemmesiden ikke at blive offentliggjort inden årsskiftet, men i løbet af 2013 vil denne nye hjemmeside se dagens lys.

Den omfattende trafik på arkivets hjemmeside skyldes ikke mindst de mange databaser, den rummer. Siden april måned 2006 har Esbjerg Byhistoriske Arkiv haft tilknyttet frivillige, som fortrinsvis har opgaver med indtastning af oplysninger til publicering via vores hjemmeside. Pr. 31. december 2012 var der tilknyttet 29 frivillige. Heraf arbejdede 23 med indtastning af oplysninger til forskellige databaser, mens de øvrige seks frivillige har meget varierede opgaver som f.eks. udarbejdelse af nyhedsbreve, sortering af udklip og billedbeskrivelser. De frivillige medarbejdere arbejder hver uge i individuelt omfang, varierende fra tre til 12 timer. Seks frivillige har været med siden begyndelsen i 2006.

En væsentlig opgave for de frivillige er at berige igangværende databaser med data. I 2012 er borgerdatabasen 1924 beriget med oplysninger om godt 4.500 personer,

og yderligere to trykte skattebøger fra Esbjerg eller i alt 22.000 personer er føjet til afsnittet med trykte skattebøger. Af Jernes skattebøger er to hele skattebøger blevet indtastet, så der i alt er indtastet ti skattebøger fra den gang, Jerne var selvstændig kommune. Skattebogsmaterialet er ikke mindst interessant for slægtsforskere, og i Esbjerg Købstads arkiv findes desuden oplysninger om fraflyttede, og dette materiale arbejdes der også på at få indtastet. Foreløbig dækker materialet perioden 1903-1912, og i 2012 er det blevet beriget med oplysninger om 4.800 personer.

Byråds- og sognerådsforhandlinger er en anden kildegruppe, der har været særlig opmærksomhed på at få publiceret. Dette væsentlige kildemateriale er nemlig ikke særligt brugt af slægtsforskere og lokalhistorikere, formodentlig fordi det forekommer enormt og kan synes næsten uigennemskueligt. Esbjerg Byråds forhandlinger har været under indtastning siden 2006, og der tages inden for perioden 1898-1932. I 2012 er der i alt indtastet yderligere knap 2.100 dagsordenspunkter med tilhørende beslutninger. Guldager Sogneråds forhandlingsprotokol indtastes der også fra, og i 2012 blev der indtastet ca. 2.500 sager fra 1948-1952, men oplysningerne i databasen går helt tilbage til 1905. Fra Jerne Sogneråds forhandlinger, hvor der er indtastet tilbage fra 1937, er der i 2012 blevet indtastet 950 sager fra 1. april 1942 til 1. marts 1943.

Endvidere indtastes der i en række andre databaser. Én af de centrale er fotograf Peter Nissens negativprotokoller, hvor knap 7.700 bestillinger af optagelser fra 1951-1964 er registreret i løbet af 2012. Databasen med lærere er blevet forøget med ca. 950 navne, og databasen med strandinger er blevet tilføjet oplysninger om 300 strandinger, beskrevet i aviser. Og nu, vi er til vands, er databasen med sydvestjyske Fiskekuttere blev opdateret, så der er en komplet række oplysninger om kuttere fra Esbjerg fra Aarvog for den danske Fiskerflaade indtastet for perioden 1994-2012.

Af helt nye tiltag i 2012 skal nævnes skanning af maskinskrevne erindringer/manuskripter, som har ligget i forskellige arkivfunds. 400 erindringer er blevet digitaliserede og gjort søgbare via en erindringsdatabase. Esbjerg Kommune har kommunale kirkegårde, og begravelses-

protokollerne er påbegyndt indtastet og publiceret via en database. 4.000 navne blev det til i 2012. Endelig er Grimstrup Sogneråds forhandlingsprotokol påbegyndt indtastet i 2012. Fra årene 1907-1966 er der blevet publiceret 5.100 sager i 2012. Endelig skal det nævnes, at der er påbegyndt indtastninger fra Jerne-Skads mandtalsliste, men disse indtastninger vil først blive publiceret i 2013.

Når vi er ved digitalisering skal det også nævnes, at Esbjerg Byhistoriske Arkiv tog et lille hjælpeprogram ved navn mini-Arkibas i brug i foråret 2012. Programmet, der gør det muligt at foretage og vise fritekstsøgninger i de registrerede arkivalier, har givet flere og mere konkrete henvendelse end tidligere.

Den selvbetjening, der følger med digitaliseringen, påvirker naturligvis henvendelserne til Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Antallet af besøgende på læsesalen er faldet til ca. 1.500 på års-basis – til gengæld bliver de besøgende, der kommer, her gennemsnitligt i længere tid. Der kommer desuden flere henvendelser pr. mail, og 243 henvendelser har ført til mere tidskrævende undersøgelser.

Digital formidling er fascinerende, men »det levende ord« har stadig sit publikum. Derfor spiller kurser og foredrag fortsat en stor rolle i arkivets formidlingstilbud. I samarbejde med Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening og Folkeuniversitetet har vi arrangeret kurser og foredrag, og arkivet har selv kurser og foredrag i samarbejde med Sædding Aftenskole og Folkeuniversitetet. Desuden står Esbjerg Byhistoriske Arkiv som arrangør af en række kurser og foredrag med Hanne Iversen som ansvarlig, enten På opdagelse i din Kommune Esbjerg eller den fortællerække, som nu går under betegnelsen Mit Esbjerg. Som andre af arkivets aktiviteter er de meget populære, hvad man ikke mindst ser, når billetsalget begynder: Der er allerede kø ved døren, når vi møder – og i vinter var nogle vist mødt allerede kl. 6.30 for at sikre sig billetter til kommende aktiviteter. Det kunne meget vel være billedaftenerne, de pågældende personer ville sikre sig billetter til. Vores billedaftener rundede nemlig arrangement nr. 40 i november, og det blev behørigt markeret med lagkage til kaffen. Det er imponerende, hvor mange billeder det er lykkedes os at identificere ad den vej.

Fra en af sommerens byvandring i forbindelse med forsøgsprojektet Esbjerg By-Havn. Arkivar Lars Hyl Dahl Brockhoff (nr. 3. fra højre) fortæller om projektets betydning i Kongensgade. Foto: Torben Meyer.

Sommerens byvandring i samarbejde med Esbjerg Turistkontor led under det dårlige, oftest våde sommervejr, og vejret fik også stor indflydelse på de syv forskellige byvandring, vi afviklede intenst hen under sommeren i forbindelse med byfornyelsesforsøget Esbjerg By til havn. Vi indhentede også selv meget ny viden om, hvornår det er bedst at samle deltagere til byvandring. Vi oplevede også, det kan være vanskeligt at slå igennem med arrangementer i »aktivitetsintensive« arrangementer som Esbjerg Festuge. Således fik to busture til »ukendte« områder i den nye Esbjerg Kommune ikke det forventede publikum. Publikum manglede derimod ikke til de to kulturhistoriske hverdagsture i foråret 2012. Den 31. maj besøgte vi

Vadehavsøen Pellworm, og den 7. juni blev der afholdt en »koldkrigstur« til Stevns med Koldkrigsmuseet som hovedattraktionen. Begge ture var velbesøgte.

Foruden de arrangementer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv arrangerer selv, bookes vi af foreninger og virksomheder til forskellige arrangementer. Det kan være foredrag eller byvandring. I 2012 har der været ca. 100 sådanne arrangementer med næsten 5.000 deltagere. Disse arrangementer foregår typisk eftermiddag og aftenen, men også weekends bookes vi til.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv har tradition for bogudgivelser – 2012 blev ingen undtagelse. Den 5. januar kunne vi officielt præsentere Aja Høy-Nielsens bog om Tuberkulo-

sen som folkesygdom, fredag den 2. marts udkom Lars Hyl-dahl Brockhoffs bog om Radio Victor, og onsdag den 26. september blev Laurits Schmidt Kristensens bog Købmand i Bryndum præsenteret i Bryndum Forsamlingshus. Endelig udgav vi Esbjerg-Kalenderen 2013 i november måned. Bøger og kalendre sælges fra arkivets læsesal, gennem lokale boghandlere m.m. samt via arkivets webshop, som fik 5.613 besøgende i 2012. Lige inden jul forsøgte vi endvidere at lave en Sweetdeal på en af vore bøger og med stort held. I løbet af tre dage blev der solgt 76 eksemplarer. Det bliver ikke sidste gang, vi forsøger at sælge restoplæg ad den vej.

Den største forandring i 2012 skete dog ikke i Esbjerg, men i Ribe, hvor Ribe Byhistoriske Arkiv endelig er kommet i andre og meget bedre lokaler. Adressen er seminarieHuset på Simon Hansens Vej, og med flytningen tiltrådte også en ny leder: Karen Margrethe Melbye gik på efterløn den 1. juli, og cand.mag. Karen Jermiin Nielsen tiltrådte den 1. august. Arkivledere i Ribe skal åbenbart hedde noget med Karen! Det bliver spændende at følge udviklingen i Ribe Byhistoriske Arkiv og ikke mindst den synergieffekt, der kan komme ud af den nye adresse.

Og så var endnu et år nærmest fløjet forbi. Traditionen tro blev året afsluttet med den såkaldte »nytårskur« torsdag, den 27. december, hvor ca. 200 mennesker mødte frem for at se udstillingen Fra alle jer til os 2012, hilse på venner og bekendte samt høre lidt om det, der venter i det nye år.

Esbjerg Idrætsarkiv

Gl. Vardevej 62, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 45 60 57

Åbningstid: Onsdag kl. 9.00-12.00 samt efter aftale

Leder: Erik Smedegård, Hobrovej 11, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 12 98 56

E-mail: esbjergidrætsarkiv@esenet.dk

Esbjerg Idrætsarkiv har i årets løb haft besøg af en del personer, som enten ville aflevere noget til arkivet, eller som søgte oplysninger. Andre kom bare for at se arkivet, og

alle udtrykte glæde over at se de ophængte billeder og plakater og få en god snak om idrætten i Esbjerg.

Faderen til svømmeren Gitta Jensen kom med tilbud om lån af hendes scrapbøger, så man evt. kunne lave udstilling med dem og andre scrapbøger og gøre reklame for arkivet. Arkivet ønskede ikke at låne scrapbøgerne, men vil kontakte hende, hvis man senere kan bruge dem i forbindelse med en udstilling.

Svend O. Astrup, søn af Magne Astrup, kom med scrap-bog og diverse andet fra faderen. Arkivet har fra Røde Kors genbrug fået nogle medaljer fra boet efter afdøde atletikudøver Jørgen Tambour. Fra Esbjerg Atletikforening har arkivet fået en del materiale, som skal gennemses og eventuelt registreres. Der har været en del udfordringer for arkivet i forhold til at finde materiale og hjælpe med oplysninger.

En person søgte oplysninger om Efb til brug for en konfirmationstale og fik oplysninger med sig hjem. Et barnebarn til Hermod-gymnasten Chr. Juhl fotograferede hans guldmedalje fra De Olympiske Lege i 1920 og fik kopi af fotos og tekst vedrørende hans deltagelse i legene. Hendes søn var i gang med en skoleopgave om sin oldefar. Arkivet har desuden haft en henvendelse vedrørende lokale øgenavne inden for sporten, men ikke fundet noget, og henviste til Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Familien til tidligere fodboldspiller John Nordhald har efterlyst en Efb-klubsang, da et musikinteresseret barnebarn var interesseret i den. Arkivet fandt sangen og kontaktede familien, som har fået en kopi af »farfars« klubsang.

Ahlmann Nielsen er blevet kontaktet af Inge Lund fra Aars, som på en genbrugsstation havde fundet en pokal, der er vundet af bl.a. Esbjerg Atletikforening i 1931. Ahlmann har fået pokalen tilsendt. Den bærer navnet Marielundpokalen, og arkivet har sporet den til Marielund Kro i Kolding. Der har efterfølgende været kontakt til Kolding KFUM Atletik, der var meget interesseret i at få pokalen til Kolding og forsøge at sammenfatte historien om den. Efter aftale med giveren er den bragt til Kolding.

Derudover har vi hjulpet Sport og Eventpark Esbjerg med at udlåne en scrapbog om EHK Herrehåndbold fra begyndelsen af 1980erne. Arkivet har også hjulpet Børn &

Kultur ved Esbjerg Kommune med billeder fra Landsstævnet i Esbjerg i 1976, som kunne bruges i forbindelse med skrivelser om Landsstævnet i 2013. Sydvestjyske Museer har bedt om at låne genstande fra arkivet til en udstilling i forbindelse med Landsstævnet 2013.

Arkivet fortsætter projektet med at lave et idrætsleksikon for Esbjerg. Et andet projekt om Ahlmann Niensens medaljer er nu afsluttet. Medaljerne er sorteret, nummereret og nedskrevet på skemaer, og medalje-skabene er hængt op til fuld tilfredshed. Vores plancher med hhv. idrætsprismodtagerne og lederprismodtagerne er gennemgået, og der er skaffet fotos af de sidste års prismodtagere.

Arkivet har sendt en hilsen til Efb i forbindelse med starten i superligaen med et ønske om en god sæson og et nyt dansk mesterskab. Der er lavet en planche med Efb's tidligere mesterskaber i tekst og billeder. Arkivets medlemmer har deltaget i den årlige Idrætsfest, og vi har desuden deltaget i årsmødet i Arkivudvalget for Esbjerg Kommune. Medstifter af Esbjerg Idrætsarkiv, Niels J. Højbjerg, døde den 10. juni 2012, og der var deltagelse fra arkivet til begravelsen. Arkivet fik i en periode forøget medarbejderstaben med en tidligere leder i gymnastikforeningen Hermod, der indgik som arkivmedarbejder. Desværre måtte hun senere på året meddele, at hun var nødt til at stoppe igen på grund af for mange gøremål.

Arkivets lokaler er nu istandsat, og møblerne sat på plads. Desuden er arkivets IT-udstyr blevet gennemgået og rettet til, så det nu virker bedre. Sport og Eventpark Esbjerg har udvist stor interesse for arkivets lokaler, hvilket betyder, at arkivet muligvis må flytte. Der er afholdt møde med Sport og Eventpark Esbjerg om arkivets fremtidige placering, og der er berammet et nyt møde i 2013.

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Farup Skole, Farup Kirkevej 2, 6760 Ribe. Tlf.: 75 41 03 73

Åbningstid: Torsdage i ulige uger kl. 16.00-18.00

Leder: Mette Lind, Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

Tlf.: 45 80 82 56

Arkivets postadresse: Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

E-mail: farupsognslokalarkiv@gmail.com

2012 er gået med at få tilladelse til at flytte arkivet til den nedlagte skole i Farup, planlægge og ikke mindst gennemføre flytningen. Inden flytningen havde vi åbent hus i vores »gamle« lokaler, og det var en ualmindelig hyggelig aften med stort fremmøde. Flytningen blev udført ved hjælp af en mand med en traktor og kreaturvogn, som tilmed havde godt humør, overblik og mange kræfter, som han ikke var bleg for at bruge. Da de tunge reoler skulle flyttes, fik vi hjælp af René Nikolajsen, som tilfældigvis kokkerede i forsamlingshuset den dag, inden vi kunne indtage de nye lokale på skolen. Der stod mange møbler, som ikke blev brugt mere, men det var godt for os, så vi lige kunne sætte os og få et overblik.

Vi er meget glade for vores nye lokale, som er noget større end det, vi havde i forsamlingshuset, og efterhånden er vi ved at få sat skik på det. Vi har haft nogle besøgende, som var interesserede i billeder, og det er lykkedes os at supplere med flere billeder af den aktuelle familie til stor glæde for spørgeren. Vi har også haft besøg af vores stedlige »Tirsdags-klub«, som var interesseret i at se det nye lokale. Udover dette har der været forespørgsler, som vi har kunnet hjælpe med. Så 2012 har været et godt og spændende år for os med mange udfordringer og løsninger.

Grimstrup Sognearkiv

Grimstrup Skole, Skovbrynet 2, 6818 Årre

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale

Leder: Hjördis Larsen, Egelundvej 22, Grimstrup 6818 Årre

Tlf.: 75 19 12 87

Arkivets postadresse: Egelundvej 22, Grimstrup, 6818 Årre

E-mail: grimstrupsognearkiv@yahoo.dk

I 2012 har vi fået en forespørgsel fra Amerika. Brevet var stilet til biblioteket, men endte på Grimstrup Sognearkiv. Det var fra Myra Lopez, som gerne ville i kontakt med nulevende slægtninge efter Sine og Søren Skuellærer fra Hjortkær, og den anden gren af slægten: Bertha Thøgersen fra Grimstrup. Det blev til mange skrivelser og over 30 e-mails frem og tilbage over Atlanten. Efterfølgende

har vi bragt Historien om Sine og Søren Skuellærer i vores årsskrift.

Vi indledte året med vintermødet i februar. Mødets foredragsholder var arkivchef Jørgen Dieckmann Rasmussen fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv, der fortalte om »Mennesket i historien«. Fortælleeftermiddagene i Konfirmandstuen har igen i år været godt besøgt. I foråret var det Flemming Just, som fortalte, og i efteråret var det Erik Pedersen, som er opvokset i Roust. Han fortalte historier om Roust og om Roust Savværk. Kaj Pedersen har lavet interview med to personer fra Roust. Gunnar Pagaard fortalte om grusgravene i Roust og Peder Skov Pedersen om Tingvejens etablering.

Vi er blevet færdige med registrering af billeder og er godt i gang med arkivalier. Af nye arkivalier kan bl.a. nævnes forskelligt materiale om legepladsens renovering, etablering af multibane ved skolen, Henry Schultz's livshistorie, fortællingen om August Høse, som i en kortere periode boede i Hjortkær, men ellers var vidt omkring og Jakob Bruuns fortælling om slægterne på »Søndergaard« i Roust. Arkivet har været så heldigt at få to frivillige

hjælpere tilknyttet arkivet, som hjælper med at oversætte dokumenter skrevet med gotisk skrift og renskrive håndskrevne arkivalier.

Guldager Sognearkiv

Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 18.30-21.00 samt efter aftale med lederen

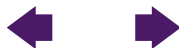
Leder: Christian Jakobsen, Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 75 11 60 24

Så er det blevet tid til at kaste et blik tilbage på året. Arkivet har fået lov til at låne en enestående udklippsamling samlet af tidligere gårdejer Svend Bloch, Ravnsbjerg, nu bosiddende i Hjertingparken. Svend Bloch har gennem sit lange liv klippet alt, hvad der vedrørte Guldager ud af aviser og lokalblade og sat det ind i store scrapbøger. De ældste af artiklerne er fra midten af 1930'erne. Vi er i arkivet meget taknemmelige for, at vi må låne dem til affotografering. Der har i årets løb været flere mindre afleveringer. Graveren og de ansatte på Guldager Kirkegård hjælper os

Billedet med motiv fra Guldager er udlånt af Hans Petersen. Det er fotograferet sidst i 1940'erne. Gården i baggrunden blev nedrevet, da den nye foderstof blev bygget sidst i 1950'erne. (Privat foto)

i vores arbejde, idet de giver os et præj, når et gravsted skal nedlægges, så vi kan nå at fotografere gravstenen, hvis den har interesse.

I forbindelse med salget af Guldager Foderstofforenings bygninger besluttede vi at prøve at finde historien om Borgerjorden eller Borgerhaven, som den blev kaldt tidligere. Vi op søgte Hans Petersen og Chr. Jacobsen for at få dem til at fortælle det, de kunne huske, og vi fandt oplysninger i en medlems- og regnskabsbog for Guldager Borgerforening og i en avisartikel fra Dagbladet Vestkysten. Vores arbejde resulterede i en artikel i bladet Nordvest-Nyt.

Med hensyn til besøgende og skriftlige henvendelser har det været et meget stille år. Vi ønsker os lidt fremgang i det nye år, men slutter traditionen tro med at sige tak til alle dem, der har tænkt på os og været os behjælpelige i vort arbejde.

Gørding Sognearkiv

Plejhjemmet Østergården, Nørremarken 23, 6690 Gørding

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19.00-21.00,

2. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Jeffrey Andersen, Østparken 30, 6690 Gørding

Tlf. 75 17 23 66

Arkivets postadresse: Nora Olesen, Birkevænget 9, 6690 Gørding

E-mail: bjerg@olesen.mail.dk

Hjemmeside: www.goerdingarkiv.dk

Arkivet har i 2012 modtaget 12 afleveringer, haft ca. 50 besøgende og en del henvendelser pr. telefon og via e-mail. Ved vores lokalhistoriske aften havde vi oplæsning på dialekter: Inge Schmidt på alsisk, Bodil Sørensen på thybomål og Kristian Holst på vestjysk – alle med sjove fortællinger. Efter kaffen dystede to hold i »Hvornår var det nu det var« om begivenheder i Gørding. Holdene bestående af Margit Jensen, Svend Nissen og Poul Steffens vandt knebent over Anna Nordby, Vang Olesen og Kristian Jensen.

I 2012 fyldte Gørding Vandværk 100 år, og arkivet leverede stof til et jubilæumsskrift. I årets løb har vi haft besøg fra Dagcentret, hvilket nu er muligt på grund af en ny

elevator. Vi har ligeledes god kontakt til skolen og andre institutioner i byen. På Arkivernes Dag havde vi åbent, og der kom ti gæster, som bl.a. så på billeder og fik hørt lyd-bånd. Vi vil nok igen i 2013 være med på Arkivernes Dag.

I efteråret var vi så uheldige at få vand ind gennem en mur i arkivet. Det har vi haft meget arbejde med, og forsikrings selskaberne er ikke nemme at forhandle med. Til Lokalhistorisk Forenings årbog har vi leveret oplysninger til artikler om Gørding Missionshus og Gørding Sogns Forsamlingshus og »Det Gjørdingske Teater«. Arkivets medlemmer har også i år deltaget i forskellige kurser. Desuden har arkivet fået en hjemmeside, som redigeres af Leif Køhler Jensen.

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-45

Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. **Tlf.:** 65 50 42 50

Åbningstid: Mandag kl. 10.00-14.00, tirsdag kl. 10.00-18.00 og onsdag kl. 10.00-14.00

Leder: Henrik Lundtofte

E-mail: hsb@hsb.dk

Hjemmeside: www.hsb.dk

Året har været præget af en stor og vidtrækkende beslutning, nemlig Samlingens fusion med Sydvestjyske Museer. Derudover har arbejdet med igangværende bogprojekter karakteriseret dagligdagen.

Samlingens bestyrelse afholdt den 9. marts det ordinære bestyrelsesmøde. Bestyrelsen godkendte her det reviderede regnskab og vil i den forbindelse gerne takke statsautoriseret revisor Kim Junk og Charlotte Rasmussen, KPMG, for revisionen af regnskaberne. Dernæst godkendte bestyrelsen beretningen for 2011 samt den kortfattede handlingsplan for 2012. Først og fremmest fokuserede bestyrelsen på det forslag om en fusion, vi modtog fra Sydvestjyske Museer i efteråret 2011. Fusionsforslaget omfatter Samlingens integrering i Sydvestjyske Museer, en flytning til Esbjerg Museum i Torvegade, et tæt samarbejde med Esbjerg Skoletjenestes Besættelsessamling, og derudover en betydelig kontinuitet, hvad de bærende søjler i vores virksomhed angår: Samling/indsamling, formidling og forskning skal fortsat være i højsædet for aktiviteterne.

Både Samlingens frivillige og ansatte samt fonde, Esbjerg Kommune og andre samarbejdspartnere stillede sig positive over for visionerne og ambitionerne i en fusion. Efter en god diskussion traf bestyrelsen en principbeslutning om at få udarbejdet en endelig fusionsaftale mellem Samlingen og Sydvestjyske Museer. På den baggrund tog bestyrelsesformand Preben Schmidt og arkivleder Henrik Lundtofte hul på dialog og møder med Sydvestjyske Museer/direktør Flemming Just om en fusion. Det mundede ud i en fusionsaftale, som bestyrelsen efter en grundig drøftelse på et ekstraordinært bestyrelsesmøde den 28. august vedtog og underskrev.

Den 20. september blev nyheden om en fusion mellem Historisk Samling fra Besættelsestiden og Sydvestjyske Museer og et tæt samarbejde med Esbjerg Skoletjenestes Besættelsessamling offentliggjort i de lokale medier. Herefter er arbejdet med at udmønte fusionsaftalen påbegyndt, bl.a. blev Fondsmyndigheden (Civilstyrelsen) kontaktet med henblik på en opløsning af fonden Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-45. Civilstyrelsen meddelte sit svar den 13. november med tilladelse til opløsning og fusion. Pr. 1. januar 2013 er vi således en del af Sydvestjyske Museer.

Bestyrelsen takker Samlingens samarbejdspartnere: Esbjerg Kommune, Sydvestjyske Museer og direktør, dr. phil. Flemming Just, Bent Iversen og Kirsten Olesen, Sydvestjysk Folkeuniversitet, Esbjerg Kommunes Skoletjeneste, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, professor Martin Rheinheimer, SDU/CMRS, samt Universitetsbiblioteket og Syddansk Universitet på campus Esbjerg, forskningschef John T. Lauridsen, Det Kongelige Bibliotek, museumsleder Henrik Skov Kristensen, Frøslevlejren, lektor Niels Wium Olesen, Aarhus Universitet og lektor Mogens Nissen, Studieafdelingen ved det danske centralbibliotek i Flensborg. Sidst men ikke mindst vil bestyrelsen varmt takke Samlingens venner og givere og ikke mindst de frivillige og tilknyttede for deres engagement og interesse gennem mange år.

Parallelt med arbejdet med fusionsprocessen har Samlingens ansatte og tilknyttede fokuseret på igangværende forskningsprojekter, der nu nærmer sig en afslutning og udgivelse. Cand. mag. Mona Jensen har sammen med

cand. mag. Palle Andersen arbejdet på deres undersøgelse af undergrundspressens formidling af og vidensniveau om tyske krigsforbrydelser. Fra og med august var Mona Jensen optaget af et vikariat på Rybners Gymnasium. Begge har desuden leveret bidrag til nyhedsbrevet samt skrevet boganmeldelser. Arkivleder Henrik Lundtofte har fortsat sit arbejde på bog- og forskningsprojektet »Håndlangerne« om Schalburgkorpsets Efterretningstjeneste og Hipokorpset, der dog endnu en gang måtte udskydes, men efter planen nu skal udkomme maj 2013 på JP/Politikens Forlag. Desuden færdiggjorde han en omfattende liste over mere end 400 nazistiske terroraktioner i Danmark 1943-45, der er trykt i den monumentale kildeudgivelse til tysk besættelsespolitik her i landet 1942-45, Det kongelige Bibliotek udgav sidst på året. Endvidere har han redigeret Nyhedsbrevet, skrevet en række boganmeldelser i Politiken, holdt otte foredrag og leveret et enkelt Peer Review.

Samlingens frivillige har også i 2012 løst en række varierende opgaver. Cand. mag. Knud Andreasen færdiggjorde en artikel om en nedkastning ved Varde og desuden fortsat registeret arkivmateriale og bøger. Niels Lykke-Kjeldsen afsluttede den omfattende registrering og kommentering af vores samling af illegale bøger, mens Verner Blom, Hilda Pedersen, Lise Østergaard Petersen og Leif H. Thomsen bl.a. har indekseret illegale blade og herunder fundet illegalt materiale om Hvidstengruppen frem, der blev lagt ud på www.besaettelse-befrielse.dk. I efteråret tog de hul på en kortlægning af nyheder i besættelsens medier og bulletiner om Esbjerg, Ribe, Bramming og Fanø. Benneth Østergaard Petersen færdiggjorde stort set transkriberingen af Werner Bests kalendernotater 1942-44. Efter tilretning vil kalenderen blive tilgængeliggjort i en digital version på vores hjemmeside. I februar havde Samlingen Nadine Schweitzer, der er tysk historiker, i frivilligt arbejde. Hun ordnede, registrerede og digitaliserede samlingen af tysksprogede flyveblade med henblik på også at præsentere dem på internettet. Den 22. februar var ansatte og frivillige deltagere i en særpremiere på filmen om Hvidstengruppen.

Vores websites har i årets løb været pænt frekventeret. www.hsb.dk og www.besaettelse-befrielse.dk ligger med

hhv. 16.000 og 34.000 marginalt over besøgene 2011. Det nye skud på stammen www.illegalpresse.dk har fået en fin modtagelse med 14.000 visitter. Vi har været besøgt af tre grupper til foredrag om Samlingen. Foredragssæsonen i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet har med et gennemsnitligt tilhørerantal på knap 50 personer til hver af de fire forelæsninger og med debat og ivrig spørgelyst været positiv.

Forelæsningerne annonceres bl.a. i JyskeVestkysten og i vores Nyhedsbrev, der udkom i to numre med nyt fra Samlingen og forskningen i besættelsestid og Anden Verdenskrig. Arkivets medarbejdere har markeret sig i diverse mediesammenhænge, bl.a. har først Mona Jensen og siden Henrik Lundtofte været interviewet i Radio Syd, mens sidstnævnte også fortalte om et nyt bogværk i Radio 24/7. Endelig har Samlingen været aktiv i fagligt og musealt samarbejde. Ikke mindst blev vi i sommer besøgt af to polske historikere fra Gdansk, hvor der nu er et ambitiøst museum om Anden Verdenskrig under opførelse, hvor krigen begyndte.

Det er i årets løb blevet til 27 afleveringer, heraf flere meget fine og et par temmelig store. Fra historikeren Aage Trommer har vi modtaget en meget stor boggave, der beriger biblioteket med navnlig international forskningslitteratur om Anden Verdenskrig fra de seneste fem årtier. Dernæst har vi fra en slægtning til en tidligere Hipomand fået et omfattende personarkiv – et sjældent materiale, der danner en indgang til et ellers lukket miljø af straffede fra retsopgøret efter krigen. Endelig er det værd at nævne, at Samlingen også har modtaget et værdifuldt redaktionelt materiale fra det illegale Informations dagligdag og produktion vinteren 1944-45.

Hjerting Lokalarkiv

Jon & Dittes Hus, Gl. Guldagervej 12, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 29 11 62 30

Åbningstid: 2. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00

Leder: Grete Gregersen, Klipperen 10, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 29 65 94 90

E-mail: hjertinglokalarkiv@esenet.dk

Hjemmeside: www.hjertinglokalarkiv.dk

De første måneder af året havde vi rigtig mange besøg i vores arkiv, og vi modtog også en beretning fra Eva Kjær om de tre skoler i Hjerting. Senere på året kom der en fortegnelse over de handlende i Hjerting i perioden 1940-1955. Eva Kjær er barnefødt i Hjerting og besøger jævnligt byen for at møde gamle skolekammerater. En stor tak til hende for det materiale, hun har nedskrevet i årene, der er gået.

I februar havde vi besøg af vores provst Kræn Christensen, om en udstilling, som vi skulle stå for. Vi har efterhånden rigtig meget udstillingsmateriale og har flere slideshows, men der skulle også gerne være noget nyt. Vi blev enige om, at en byvandring ville være en god ide.

Lørdag den 10. marts kl. 14-17 fandt vores udstilling sted. Vi havde hængt vore store plancher op i konfirmandlokalerne, lagt vort gamle Vadehavskort fra 1892 på et stort bord med små billeder, som viste, hvor forskellige ting har hørt til. Der blev ligeledes vist en billedserie fra det gamle Hjerting. Vi må ikke glemme, der også blev serveret kaffe med hjemmebagt brød. Ca. 300 gæster nåede at besøge udstillingen.

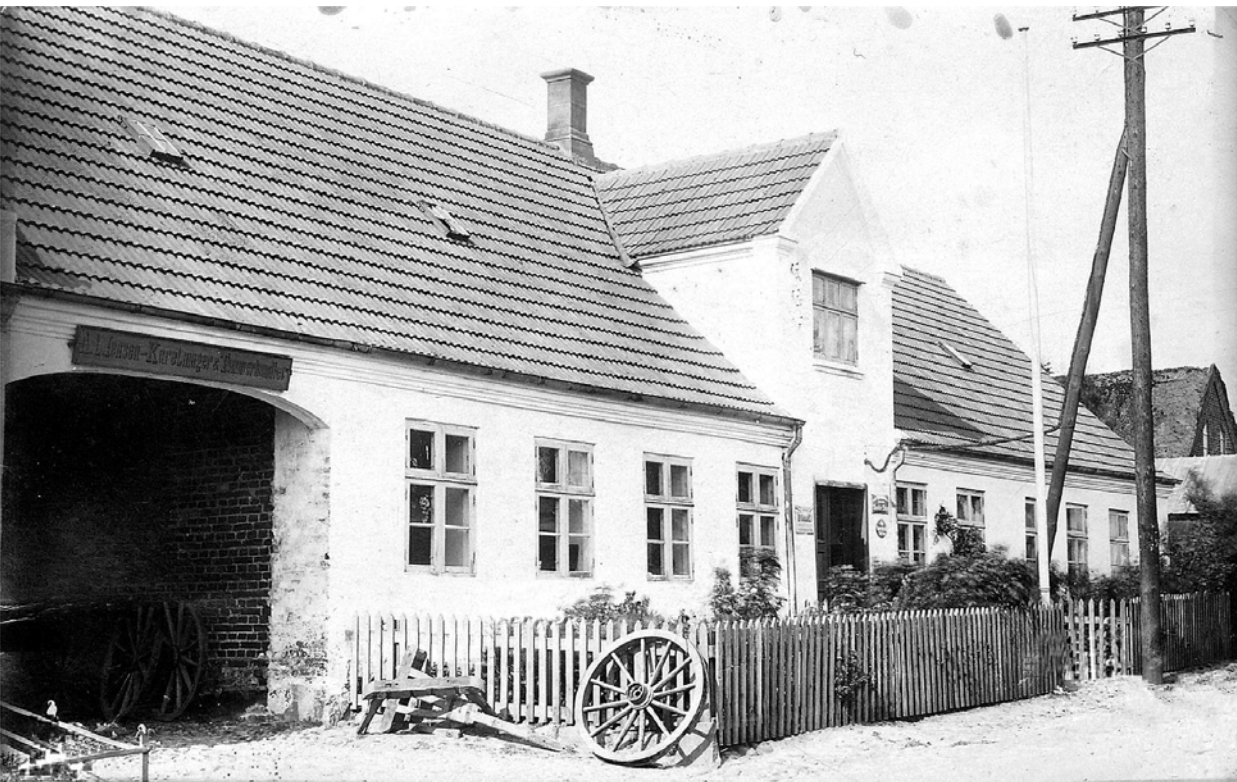
Byvandringen havde ca. 200 deltagere, så vi måtte dele den i fire hold. Vi havde udvalgt ti huse, som vi ville fortælle om, og turen havde en varighed på ca. en time. Efter byvandringen fortalte vores provst om Hjerting Kirke og udsmykningen af altertavlen, som kunstneren Robert Jacobsen har lavet. Det var en rigtig stor succes med meget stor spørgelyst fra de mange besøgende og efterfølgende afleveringer på arkivet. Den næste onsdag var der besøg af syv personer, der kom for at sige tak for en dejlig lørdag eftermiddag.

I marts fik vi en meget stor indlevering fra den tidligere redaktør på Hjerting-posten, Lone Wiil, som afleverede sit arkiv fra de mange år, hun har været på avisen. Indleveringen indeholdt mange billeder, artikler og andet fra perioden 1995-2005.

En af vores medarbejdere på arkivet har i foråret renskrevet folketællinger fra 1901 fra Hjerting og Tobøl sogne samt den lille ø Langli i Ho Bugt. Øen blev solgt i 1913. Folketællingerne er lagt ind på arkivets hjemmeside.

Vi deltog atter med den årlige udstilling på Myrthuegård. Det er altid en stor oplevelse at være derude blandt

Karetmagerboligen i Hjerting med værksted, isenkram og telefon-central.

alle de dejlige mennesker. Dette års tema var efterlysning af gamle billeder, og det var noget, der faldt i de besøgendes smag. Snakken gik, og navne blev skrevet ned til det videre arkivarbejde.

I løbet af året har vi haft et stort samarbejde med Metha Jepsen fra Hjerting. Metha er datter af karetmager Axel Lund Jensen, Gl. Guldagervej 18, og hun har brugt rigtig mange timer på at fortælle om sin bedstefar Anders Lund Jensen, som åbnede karetmagerværkstedet i 1898, og om sin far Axel Lund Jensen. Ligeledes har flere af familiens efterkommere afleveret materiale til arkivet, og det er vi meget glade for.

Vi besluttede at lave et hæfte over karetmagerfamilien Lund Jensen i Hjerting fra 1898-1995. Det var et utroligt spændende arbejde, og vi kom rigtig langt tilbage til for-

fædrene på Rømø, hvor Rømø Lokalkiv var en stor hjælp. Ligeledes har arkivet i Billum været behjælpelig. Hæftet blev på 17 sider. Vi lavede også et slide- og filmshow, som er opbygget over et radiointerview, som Lis Møller lavede med den første »Hjuler« Anders Lund Jensen i 1954. Den 1. november havde vi inviteret alle efterkommere i »Hjuler-slægten« til forevisning af vores materiale. Der deltog 17 personer, og det blev en rigtig god aften med mange gode tilbagemeldinger. Vi sluttede aften med kaffe og brød.

2012 har generelt været et meget travlt år for vores arkiv. Vi har været meget ude af huset med udstillinger, haft besøg af 65 på arkivet, og modtaget syv forespørgsler pr. mail. Den 21. november fik vi en ny medarbejder, Else Marie Nielsen, på arkivet.

Hjortlund Sognearkiv

Hjortlund Gl. Skole, Fårevej 16, 6771 Gredstedbro
Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 14.00-17.00
 samt efter aftale med lederen
Leder: Lauritz Lauritzen, Hjortlundvej 19,
 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 10 40
Arkivets postadresse: Hjortlundvej 19, 6771 Gredstedbro
E-mail: la@lahjortlund.dk

Der har i årets løb været flere besøgende i vores åbnings-
 tid. Vi har igen i år fået et par henvendelser om hjælp
 med oplysninger til slægtsforskning. Vi fik også besøg fra
 Gjerndrup – vedkommende kom på cykel, så det var lidt
 af en tur. Det var søn af »Poul Rutebil«, der kom med et
 billede, hvor hans far står og vasker sin taxa i Hjortlund.

Vi er godt i gang med at registrere det billedmateriale,
 som findes i arkivet. Vi har stort set fået skannet det hele
 og fået billederne gemt på arkivets nye harddiske. Vi er
 fortsat meget interesseret i gamle skolefotos og konfir-
 mandbilleder, så vi kan skanne en kopi. Også gamle film er
 vi interesseret i, og hvis det drejer sig og VHS-video, er det
 muligt for os at overspille dem.

Hostrup Sognearkiv

Kokspang Fritidscenter, Kokspangevej 54, 6710 Esbjerg V
Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt
 efter aftale med lederen
Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V
 Tlf.: 75 26 91 65
Arkivets postadresse: Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V

Vi har i år fået fotograferet Hostrup Sogn fra luften og
 fået fremkaldt luftfotos i stort format. Billederne vil kun-
 ne ses på Marbækdagen på Myrtuegård. Arkivet har også
 fået indleveret billeder af Tarpbagebroens byggeri 1940-
 1941. Arbejdet med broen blev færdiggjort af tyskerne. I
 årets løb er der blevet registreret og ordnet mange ting,
 modtaget købskontrakter, aftægtskontrakter og andet.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdvej 9, Hunderup, 6740 Bramming
Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 samt
 efter aftale med lederen. Lukket i juli og august
Leder: Niels Hansen, Birke Allé 8, 6740 Bramming
 Tlf.: 75 17 34 06
Arkivets postadresse: Birke Allé 8 6740 Bramming

Der har i årets løb været ret mange afleveringer, 12 i alt
 er vi nået op på. Heriblandt var der mange personbille-
 der, som vi har brugt tid på, at sætte navne på. Arkivet
 har også modtaget henvendelser om skolehistorie, slægts-
 forskning og gårdhistorie.

Arkivet har medvirket ved en vandretur mellem Hunde-
 rup og Vilslev kirker, hvor vi undervejs fortalte historier fra
 sognet. Vi har også deltaget en aften i Hunderup Kirke om
 præster og kirkens historie og har derudover haft en ud-
 stilling af billeder i forbindelse med arrangementet »Åben
 landsby«.

Hviding Sognearkiv

Egecenteret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe
Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 15.00-17.00 (juli
 lukket) samt efter aftale med lederen
Leder: Anne Lorenzen, Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
 Tlf.: 75 44 51 27
Arkivets postadresse: Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
E-mail: anne@hvidingsognearkiv.dk
Hjemmeside: www.hvidingsognearkiv.dk

Hviding Sognearkiv afholdt i marts årsmødet, hvor vi hav-
 de arrangeret en billedaften. De udvalgte billeder var dels
 fra Hviding Stationsby – de ældste fra først i århundredet
 og derefter udviklingen gennem de næste årtier – og dels
 fra hospitalet. Vi havde fået mange hospitalsbilleder fra
 1950erne og 1960erne, og som altid ved billedaftener lyk-
 kedes det at få navngivet rigtig mange personer.

Arkivet har stor glæde af at have en hjemmeside, selv-
 om det nogle gange kan være svært at holde den opda-
 teret, ser vi alligevel, at rigtig mange mennesker finder
 hjemmesiden og kontakter os gennem den. Det er en god

mulighed for at få arkivalier, ofte er det billeder fra en helt uventet kant, og det viser, at der ligger »store skatte« uden for sognet. På hjemmesiden ligger også et link til mini-Arkibas, hvor folk selv kan søge i arkivets samling, og på statistikken kan vi se, at der er overraskende mange brugere.

Vi ydede i årets løb billedbistand til Esbjerg Kommunes projekt om mellemblyplaner. Til den historiske del af planen kunne vi levere billeder både fra tiden, hvor der gik en grænse igennem Egebæk-Hviding, men også billeder af byens udvikling siden da. Til den årlige sommerfest i Hviding var vi som altid repræsenteret. Vi havde fire skærme kørende med spejderbilleder og fik mange navne med hjem. Som noget nyt havde vi i 2012 en tombola, hvilket trak mange mennesker til vores telt, men om det gav øget interesse for lokalhistorien er uvist. Imidlertid var tombolaen så stor en succes rent økonomisk, at vi nu har vores eget telt til brug ved sommerfesten.

Jernved Sognearkiv

Jernved Skole, Aktivitetshuset, Kirkebakken 33, Jernved, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ole Steinmeier, Valmuemarken 3, 6771 Gredstedbro. **Tlf.:** 75 43 12 78

Arkivets postadresse: Valmuemarken 3, 6771 Gredstedbro
E-mail: ole@steinmeier.dk

Vi har i år ikke haft særlig meget fokus på udadrettet virksomhed udover de normale åbningstider. Til gengæld har vi fået taget fat på de mere indadrettede aktiviteter, som vi længe har ønsket gang i. Det drejer sig først og fremmest om indkøb af nye reoler og skabe. Vi har længe ønsket at udskifte vores ældgamle reoler til nogle nyere og mere praktiske. Efter vi for et par år siden fik en fornem donation af en afdød bysborger, begyndte vi at lege med tanken om fornyelse. Vi satte penge til side, og 2012 blev så året, hvor vi realiserede vores ønske om fornyelse af møblelementet. Det blev til køb og opsætning af to skabsvægge med åbne og lukkede hylder. Samtidig har vi fået hængt nogle

flere billeder op. Det er billeder af lokale ejendomme fra forskellige tider, både fotografier og malerier. Endvidere er billederne blevet forsynet med undertekster med oplysninger om de pågældende billeder.

Vi har også fået ryddet op i vores arkivalier. Vi havde efterhånden brug for mere plads i vores brandsikre arkivrum, så derfor gik vi i gang med at gennemgå arkivfondene for at se, om der var noget, der kunne komme ud af huset. Det viste sig, at vi havde en del store protokoller, som var kommunale arkivalier, bl.a. skoleprotokoller, årsplaner og lignende fra Jernved og Plougstrup skoler. Alle disse bøger er nu blevet afleveret til Esbjerg Byhistoriske Arkiv, hvor de rettelig hører hjemme. På den måde har vi fået mere plads til kommende afleveringer, selvom vi også har fået tilbudt et depotlokale i den bygning, hvor vi har til huse mod, at vi selv ville istandsætte lokalet. Det drejer sig om et rum oven på vores arkivlokale, og det skal først og fremmest bruges til opbevaring af arkiveringsmaterialer, kontorartikler og hvad vi ellers får ind af ting og sager, som ikke umiddelbart kan registreres, men som det på den anden side ville være synd bare at smide væk.

Efter konvertering af data fra Arkibas3 til Arkibas 4 har vi stadig gang i at ajourføre vores billedarkiv med henvisninger. Det er noget, der virkelig tager lang tid, men det skrider fremad, og vi er nu gennem ca. halvdelen. Desuden er vi begyndt at tænke på at få digitaliseret billederne, men inden vi går i gang, må vi nok anskaffe en ny scanner.

Vores arkiv har en ret stor samling af lyd-CDer, oprindeligt optaget på kassettebånd, hvor folk fra lokalsamfundet fortæller eller bliver interviewet. Det har vi ikke rigtig fulgt op på inden for de sidste år, men nu har vi købt en IC-rekorder (diktafon) og har planer om at genoptage denne aktivitet. Vi er begyndt med at få vores tidligere gartner til at fortælle om en periode i vor bys historie, hvor gulerodsdyrkning var en god forretning for temmelig mange personer.

Vi har i dette år haft en del drøftelser om en eventuel bogudgivelse. Vi har penge afsat til det, og vi har også en del stof samt aftaler med nogle borgere om at skrive noget. Men det kniber med at få struktur på det, så det skal der arbejdes videre med i det kommende år, hvor vi i øvrigt skal

have udskiftet et par personer i arkivets bestyrelse. Ikke på grund af uoverensstemmelser, men fordi de pågældende personer har ønsket at stoppe med arbejdet. Det bliver så spændende, om der står nogle nye parat til at tage fat.

Kalvslund Sognekirke

Østervej 4, Kalvslund, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Jørgen Jørgensen, Østervej 26, 6760 Ribe

Tlf.: 75 43 70 07

Arkivets postadresse: Østervej 26, 6760 Ribe

E-mail: hnkjaer@gmail.com

Vi har igen i år fået en del afleveringer. Det drejer sig om protokoller, regnskabsbøger samt andet materiale fra fusionerede foreninger. Endvidere er der kontrolbøger tilbage fra 1921 fra en større gårds besætning, gårdens arealkort fra 1851 samt en »Haus-liste« fra den tyske tid.

Vi har haft en del besøg, bl.a. af en person som nedstammer fra en af omegnens herregårde, som havde ejet fire fæstegårde i Kalvslund. Vi kunne vise hende de fire gårde, hvad hun selvfølgelig var glad for.

Arkivet har medvirket ved en grænsevandring. Grænsen fra 1864 er interessant, idet den gik tværs gennem sognet og delte det i to dele, en tysk og en dansk. Grænsen som blev anlagt i 1864 blev flyttet i 1865 efter forhandlinger med den tyske regering, fordi den lå upraktisk både for tyskere og danskere. Vi har arbejdet en del med, om vi kunne finde nogle af de gamle originale grænsesten fra dengang, bl.a. sten nr. 49, som stod ved Koldingvejen, men det er endnu ikke lykkedes os.

Ribe Byhistoriske Arkiv

Seminariehuset, Simon Hansens Vej 1-3, 6760 Ribe

Tlf.: 76 16 76 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 12.00-16.00 og torsdag kl. 13.00-17.00

Leder: Karen Jermiin Nielsen

E-mail: ribebyarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: www.rba.esbjergkommune.dk

2012 bød på to store forandringer for Ribe Byhistoriske Arkiv. For det første sagde arkivet farvel til arkivleder Karen Margrethe Melbye, som gik på efterløn i maj måned, og goddag en ny arkivleder fra august måned. For det andet

Ny arkivar i nye omgivelser. Bogsamlingen, glasplader og uregistrerede arkivalier udgjorde de store udfordringer i flytningen. Derimod gik opstillingen af de ordnede arkivalier nemt i de nye kompaktreoler. Foto: Torben Meyer.

flyttede arkivet fra de gamle lokaler på Giørtz Plads til det nye seminariehus i Ribe.

Da arkivets nye leder, Karen Jermiin Nielsen, tiltrådte den 1. august, blev første opgave at fylde de mange flyttekasser. Flyttefirmaet tog 5-600 store kasser, og dertil kom flytningen af arkivets samling af 50.000 negativer på glasplader. Som ved enhver anden flytning var det imidlertid ikke nedpakningen, der var den største opgave. Udpakning og opstilling er en lang og tung proces. De registrerede arkivalier var de mindst besværlige, idet de havde kunnet pakkes efter registreringsnummer. På det nye arkiv er der kompaktreoler, så det var bare at sætte kasser op fra en ende af.

De egentlige udfordringer bestod i de materialer, som skulle opstilles i ny orden på det nye arkiv. Det gjaldt bl.a. forskellige avissamlinger, men især bogsamlingen voldte besvær. Lokaleforholdene på det gamle arkiv betød, at man havde været nødt til at opstille bøgerne flere steder. I realiteten var der derfor to-tre samlinger, som skulle føres sammen. Det var et stort arbejde, men det er til gengæld en daglig fornøjelse, at materialerne nu er samlet.

Selv om året har stået i flytningens tegn, har der også været tid til formidlingsaktiviteter. I foråret afholdt arkivet to »Kend din by«-arrangementer. Det ene gik til Ribelunds Museum, hvor Rigmor Nordestgaard, der var ansat på Ribelund fra midt i 1960'erne og 40 år frem, fortalte ved hjælp af billeder og genstande. Deltagerne hørte om beboernes tilværelse og dagligdag på Ribelund helt tilbage til 1907, hvor institutionen blev taget i brug. Andet arrangement foregik på Vadehavscentret i Vester Vedsted, hvor centrets leder Klaus Melbye viste rundt i udstillingen, som rummer både levende krebsdyr og store plancher om naturen ved Vadehavet.

Arkivet arrangerede desuden fire aftenforedrag på Det gamle Rådhus. I foråret var det først cand.mag. Anna Louise Siggaard, som fortalte om livet i Ribe under Anden Verdenskrig på baggrund af arkivets mange forskellige kilder, og derefter Søren Mulvad som tog tilhørerne med på et strejftog gennem Ribe. I efteråret gav Kurt Juul et indblik i sin version af Ribes Historie, og sæsonen afsluttedes af Torkil Funder, som fortalte om Ribe Katedralskoles historie.

Arkivet holdt lukket i august måned på grund af flytningen og var på grund af flytteforberedelser ikke fuldt funktionsdygtigt hen over sommeren. Det har sandsynligvis påvirket besøgstal og afleveringer en smule i negativ retning. I alt var der 133 gæster på arkivet, og dertil kommer telefoniske henvendelser og 204 skriftlige forespørgsler. Blandt de 68 indleveringer, som arkivet modtog i løbet af året, var bl.a. forskellige materialer vedrørende Smede- og Maskinarbejderforbundet i Ribe og Støberiarbejdernes Sygekasse. Her er der grundlag for undersøgelser af arbejds-tagernes perspektiv på en af Ribes store industrivirksomheder i det 20. århundrede.

Arkivets ene frivillige medarbejder har i årets løb arbejdet videre med de mange uregistrerede billeder, så stor samling billeder nu er identificeret, men ikke endnu ikke Arkibas-registrerede. I 2012 havde arkivet en fastansat bemanning på i alt 25 timer pr. uge.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Varmingvej 2, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 eller efter aftale

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 11 77

Arkivets postadresse: Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

E-mail: mulvadvarming@gmail.com

Det var en glædelig overraskelse at kigge dagbogen igennem med henblik på at skrive årsberetningen. Umiddelbart føler jeg, at der ikke er foregået noget særligt, men det er der i virkeligheden.

Det er lykkedes at identificere forældrene til et anonymt født barn. Det var til stor glæde for spørgeren. En slægtsforsker blev meget glad for en række eksotiske fotos, som indkom i begyndelsen af 1970'erne, før arkivet blev oprettet. Det var fotos fra Siam, Hong Kong og New Zealand, alle med tilknytning til den pågældende slægt. Som kvittering sendte vedkommende en udførlig slægtsoversigt, så materialet er på den måde nu udbygget. Af afleveringer er der kommet godt fire hylde-meter fra en håndværker. Heri findes en del plantegninger over bygnin-

ger, vedkommende har medvirket til opførelsen af. Desuden en salmebog, nogle gudelige bøger og familiefotos er indkommet sammen med protokoller og diverse materiale fra den nu nedlagte FDF-kreds i Høm. Der er foræret noget redigeringsudstyr til smalfilm samt nogle film, som dog blev videregivet til arkivet i Ribe. Af »ærgelige« afleveringer er fem fotoalbum, fyldt med unavgivne fotos. Havde vi fået dem for 30 år siden, havde der endnu været folk, som kunne have genkendt en del af personerne. Desuden har vi fået en pakke med tekster fra lokalrevyen.

Arkivet har medvirket i et arbejde, iværksat af Esbjerg Kommune, som nu er resulteret i en landsbyplan for Varming, som er en arkitektonisk interessant landsby med mange gamle bygninger. Ligeledes var arkivet involveret i en ejendomsovertagelse af en meget gammel bygning i byen. Der var megen nervøsitet, da der var ivrige kræfter i gang for at få nedrevet den pågældende bygning. Foreløbig ser det ud til, at bygningen klarer skærene, og en istandsættelse skønnes mulig.

Der har været holdt seks møder for sognets ældre i samarbejde med sognepræsten. Ved et af disse blev en moderniseret udgave af en gammel sognefilm fra 1960'erne fremvist. Arkivet har modtaget støtte fra beboerforeningen til udgivelse af en brochure om sognets herligheder og historiske mindesmærker.

Der har meldt sig en interesseret medarbejder til arkivets registrering, hvilket giver forhåbning om en hastigere opdatering af registreringen af de mange hyldemeter.

Skads Sognearkiv

Aktivitetshuset, Sdr. Skadsvej 23, 6705 Esbjerg Ø

Tlf.: 76 10 01 27

Åbningstid: Mandag kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Gudmund Poulsen, Andrup Byevej 55, 6705 Esbjerg Ø

Tlf.: 75 16 01 27

Arkivets postadresse: Andrup Byevej 55, 6705 Esbjerg Ø

E-mail: skadssognearkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.sksa.dk

Arbejdet i arkivet er gået støt og roligt. Vi har ikke haft nogen større afleveringer, men har registreret årets gang i sognet. Vi har fået flere henvendelser om hjælp i forbindelse med slægtsforskning.

Arkivet har bidraget med en side i Fællesbladet med artikler om sognets historie. På Arkivernes Dag havde vi åbent hus med en del besøgende, hvoraf nogle medbragte arkivalier. Vi har måttet sige farvel til en af vore trofaste medarbejdere, Kis Hansen, som måtte på plejehjem, og har endnu ikke fundet en afløser.

Spandet Sognearkiv

Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-20.00 (lukket juli og august)

Leder: Jesper Olsen, Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe

Tlf.: 74 86 71 36

Arkivets postadresse: Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe

E-mail: jo-mo@mail.tele.dk

I det forløbne år er der ikke sket de store ting. Vi har en del besøg på arkivet, og det er vi glade for, idet vi herigennem får vi mange gode oplysninger og arkivalier.

Vi har også fået en del henvendelser og opgaver vedrørende slægtsforskning. Der er efterhånden en del, der beskæftiger sig med det, og selvom det ikke er det, vi har arbejdet mest med, er det altid interessant, og man møder en masse mennesker.

Den årlige sognevandring plejer at gå til forskellige dele af sognet for at lære sognet at kende. De har vi gjort i over 20 år, så det er efterhånden svært at finde nye hjørner at se på.

Derfor besøgte vi i 2012 to haver, der er lidt ud over det sædvanlige. Det var meget populært, idet der kom rigtig mange deltagere, og vi fik en god snak om haverne, men også om historien bag haverne og om de mennesker, der har boet på stedet.

Vejrup Sognearkiv

Vejrup-Endrup Fritidscenter, Skolevænget 5, Vejrup,
6740 Bramming

Åbningstid: Onsdag kl. 17.00-19.00 (juli og august lukket)
samt efter aftale med lederen

Leder: Birger Henriksen, Fasanvej 7, Vejrup, 6740 Bramming
Tlf.: 30 95 48 54

Arkivets postadresse: Fasanvej 7, Vejrup, 6740 Bramming

E-mail: henriksen@mail.tele.dk

Hjemmeside: www.vejruparkiv.dk

2012 har været et fornuftigt arbejdsår i Vejrup Sognearkiv. Det ser således ud til, at vi er færdige med at registrere alle arkivalier, men der mangler stadigvæk en del billeder. Det er vores plan, at vi vil i gang med mini-Arkibas, men ikke før vi har alle registreringer på plads, og slet ikke før vi har fået lavet en ny hjemmeside.

Vi har haft planlagt et åbent hus-arrangement, idet vi nok må indrømme, at vi på grund af de mange registreringsopgaver næsten helt har glemt det samfund, som vi jo er en del af. Sammen med arrangementet var det ligeledes planen at åbne en udstilling om Vejrup Kro gennem 100 år. Vi måtte desværre udsætte arrangementet til det nye år på grund af sygdom. Ved årsskiftet er alt materialet til arrangementet færdigt, og det er besluttet, at det skal løbe af staben den 10. marts 2013.

Arkivet har fået en ny medarbejder, så vi nu igen er oppe på fire personer, men vi kunne godt bruge en ekstra hjælper.

Vester Nebel Sognearkiv

Sognehuset, Stokbrovej 18, 6715 Esbjerg N

Tlf.: 75 16 99 89

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned kl. 18.30-20.30
samt efter aftale med lederen

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54,
6715 Esbjerg N

Tlf.: 75 16 92 46

Arkivets postadresse: Lifstrup Hovedvej 54, 6715 Esbjerg N

E-mail: hj@vnsa.dk

Hjemmeside: www.vnsa.dk

2012 var et lidt mindre aktivt år for Vester Nebel Sognearkiv end de forrige, hvis man måler på antallet af indkomstjournaler. Gennem året har vi kun ført ni indkomstjournaler, men da flere af afleveringerne indeholdt en del materiale sammenholdt med, at vi var langt bagud med registreringer for 2011, fik arkivet alligevel et meget travlt år.

Af afleveringer skal nævnes, at vi modtog et par mapper med flere hundrede billeder fra Vester Nebel Ungdomsklub. Vi modtog arkivet efter den nu nedlagte afdeling af KFUM-spejderne i Vester Nebel. Endelig modtog vi en mappe med flere hundrede billeder vedr. idrætsforeningen VNØ.

Ved vores årsmøde i april fremviste vi en film fra skolen og havde en udstilling med skolebilleder. I oktober havde vi et powerpoint foredrag med overskriften »Hvem gemmer sig bag støvet«. Gennem dette foredrag lærte tilhørerne tre ellers ret ukendte personer fra sognet og deres tid at kende gennem uddrag af de tre personers arkiver. Begge arrangementer var pænt besøgte, og især det sidstnævnte arrangement vakte stor interesse.

Vi har haft ca. ti henvendelser, fortrinsvis via e-mail. Og i selve arkivets regi har vi haft 41 besøgende. Som hvert år får vi dog hovedparten af vores besøgende på vores hjemmeside www.vnsa.dk, som besøges af over 1.000 personer månedligt.

Til slut vil vi takke Esbjerg Kommune og Skads m.fl. Herreders Brandkasses Fond for deres velvillige økonomiske støtte til arkivet. Og vi takker VNI for logi samt naturligvis alle, som har afleveret materiale til arkivet.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Vester Vedsted Byvej 55, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Åbningstid: 2. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30

Leder: Peter Billund, Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 51 79

Arkivets postadresse: Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

2012 var præget af en del aktiviteter i arkivet, hvor de fem frivillige på arkivet fortsat var alene om arbejdet. Heldigvis lysnede situationen i årets løb, da vi fik kontakt til et

Mindestenen for de omkomne engelske flyvere under Anden Verdenskrig.

par mennesker, der kunne tilbyde deres arbejdskraft med registrering af dokumenter. Dette har selvfølgelig betydet en lettelse for os, så vi nu kan se, at det går fremad med registreringen i Arkibas.

Vores årsmøde i 2012 blev som sædvanligt afholdt i maj måned. Søren Mulvad havde sagt ja til at holde foredrag om sin bog »Ribediget i 100 år«. Emnet har speciel relevans for Vester Vedsted Sogn, fordi en del af arbejdet med Ribediget også handler om Vester Vedsted Fløjdige og konstruktion af Vester Vedsted Sluse. Arbejdet med digerne medførte, at en større arbejdsstyrke på 30 mand måtte indkvarteres på egnen. De vakte en del opmærksomhed i sognet, når de såkaldte »digebørster« skulle have forplejning, mens arbejdet stod på under ret så barske vilkår. Ves-

ter Vedsted Sogn udgør kun et lille landsogn. Vi er derfor godt tilfredse, når ca. 25 mennesker kan samles til vores årsmøde. At finde foredragsholdere, der kan fortælle om sognets historie, kan dog være en vanskelig opgave, når flere foreninger i sognet, er i samme situation.

I 2011 modtog arkivet en større aflevering, hvori der indgik nogle kirkearkivalier af ældre dato, som blev registreret i vores arkiv. I løbet af 2012 blev vi orienteret fra Esbjerg om, at disse papirer skulle overdrages til Landsarkivet i Viborg. Det kom der er en længere sag ud af, som endnu ikke var afsluttet ved udgangen af 2012.

I det forgangne år mistede arkivet med Bjarne Sørensens død en uvurderlig hjælp. Hans store kendskab til sognets historie har hjulpet os mange gange. På grund af Bjarnes løbende opdatering af sin DVD med Vester Vedsted Sogns Slægts- og Ejendomshistorie kunne vi næsten altid finde svar, når vi blev spurgt om personers tilknytning til Vester Vedsted Sogn.

Vi har haft en række henvendelser til lokalarkivet i årets løb, seks i alt. Det har drejet sig om spørgsmål vedrørende slægtninge og deres bopæl. I halvdelen af tilfældene har vi kunnet hjælpe med et svar, der var til hjælp for modtageren. Endeligt kan det oplyses, at arkivet deltog ved indvielsen den 21. april 2012 af den rejste mindesten for de faldne RAF-flyvere. Det engelske Lancaster-bombefly blev skudt ned af et tysk jagerfly i april 1943, hvor hele flyets besætning på syv personer omkom. Mindestenen står ved Sprækvej lige syd for Fløjdiget, og arkivet har ved rejsningen af denne været behjælpelig med fotos og andet historisk materiale.

Vilslev Jedsted Sognearkiv

Kongeådal Skole, Kongeådal 17, 6771 Gredstedbro
Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli

Leder: Stig Hegn, Jedsted Klostervej 77 - 6, 6771 Gredstedbro. **Tlf.:** 75 43 14 41 / 51 96 64 73

Arkivets postadresse: Jedsted Klostervej 77 - 6, 6771 Gredstedbro

E-mail: stighegn@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.bricksite.com/vilslevjedsted

Receptionen for »Kongeåen«, 5. årgang af lokalårbogen, fandt sted i forsamlingshuset den 4. december med 58 deltagere. Ud over årbogen, solgte vi også Karl Johan Bendorffs »En barndom i Vilslev«, der bygger på sidste års foredrag. Årets foredrag var ved Laura Toftdal Petersen (f. Andersen), der fortalte om sin barndom i Vilslev, sit højskoleophold m.v. Bagefter var der pilsnere, rødvin, småkager og snak. Årbogsredaktionen består af Erna Nielsen, Helge Kristensen, Karl Johan Bendorff og Stig Hegn samt Roll Præstegaard, der indtræder i 2013.

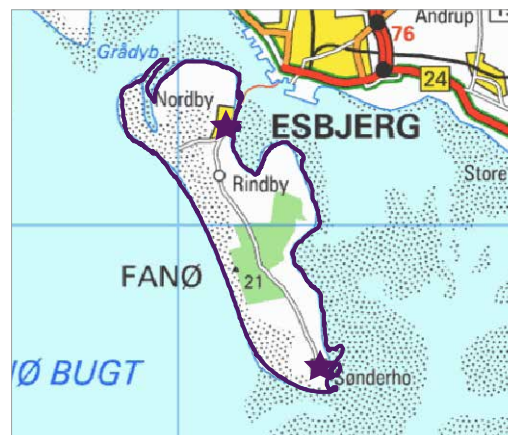
Af årets indhold i »Kongeåen« skal nævnes: Sonja Møllers historie om forsamlingshuset, fortællinger om »Karoline Køks«, »Mie fra Lindegården«, digeutvielsen i 1980-1982 og Vangsbo Gartneri og barndomshjem af Bente Juel Tranberg. Desuden har Gert Eilrich skrevet om 1970erne og Helge Kristensen om ringridning.

Arkivet har haft en fast månedlig åbningstid, som er offentliggjort på opslagstavlen ved Brugsen. Med henblik på overgang til den nye version af Arkibas arbejdes der stadigvæk på sagen. Arkivet har i sin levetid haft til huse på den gamle Kongeådal Skole, men da skolen er under nedrivning, flytter arkivet til Jernved gamle Skole i løbet af marts 2013. Vi arbejder også med planer om at åbne arkivet på loftet over Vilslev Forsamlingshus.

Den årlige reception for udgivelsen af »Kongeåen« gav god tilslutning.

Fanø Kommune

Sognearkivet i Nordby

Nordby Skole, Midtbjergevej 2, Nordby, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 62 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 samt onsdag kl. 19.00-21.00

Leder: Linda Vesterbæk, Bavnebjerg 53, Nordby, 6720 Fanø. Tlf.: 75 16 35 95

Arkivets postadresse: Bavnebjerg 53, Nordby, 6720 Fanø

E-mail: nordbyarkivet@fanonet.dk

Nordby Sognearkiv er blevet pænt brugt i 2012. Vi har haft ca. 150 besøgende, hvilket er fint, men vi håber på nogle flere, når der kommer skiltning og belysning, så folk kan finde os. Vi har efterhånden fundet os godt tilrette i de nye omgivelser og har da også nok at lave. Der er rigtig mange forespørgsler på e-mail og pr. telefon, og vi har også fået mange afleveringer. Som sædvanlig temmelig blandet, både store og små indeholdende fotos, papirer, bøger, protokoller fra foreninger og meget andet, – men alt sammen lige interessant for os. Deriblandt en rigtig god og brugbar aflevering fra Flemming Jepsen, Køge, som ud fra Fanø Ugeblad har skrevet om personbegivenheder og matrikelhandler på Fanø, i første omgang vedrørende årene 1990-1994. Flemming er i øvrigt en af vores

faste besøgende, men også en god frivillig medhjælper i arkivet, når han opholder sig på øen.

Af aktiviteter i 2012 har vi afholdt Arkivernes Dag i november, hvor der kom 25 gæster, og vi havde en hyggelig dag. Vi har haft besøg af Sømandskoneforeningen, hvor vi fortalte om arkivet og viste lidt rundt. Gamle elever, der fejrede 55 års klassefest, har også været på besøg hos os. Derudover har vi en udstilling på biblioteket med en del af vore gamle billeder, og selv om det ikke er professionelt lavet, så har vi kun hørt godt om det – så det fortsætter vi med en tid endnu.

Vi er efterhånden ni-ti frivillige, så vi fylder godt op. Et gammelt ordsprog siger: »Hvor der er hjerterum, er der husrum«, så det går nok. Vi har travlt med at sortere afleveringer, skrive indkomstjournaler, registrere i Arkibas, skanne dias og billeder, besvare forespørgsler og meget andet. Arkivet er også med i Historisk Atlas, og er godt i gang med at indtaste lokaliteter og seværdigheder fra hele Fanø, som vil kunne bruges af Fanøs turister. Ligeledes kan andre interesserede i hele landet klikke ind på Historisk Atlas og se og læse om de forskellige steder på Fanø.

Til sidst en tak til arkivets medarbejdere og besøgende og en stor tak til Danibo v/Hanne Thyssen og Fanø Kranservice v/Bjørn Gudmundsen for de to gode computere, I har sponseret til arkivet. Ligeledes mange tak til Fanø Kommune og til Skads m.fl. Herreders Brandkasses Fond for den økonomiske støtte til arkiverne på Fanø.

Sønderho-arkivet

Sognegården, Landevejen 41, 1., Sønderho, 6720 Fanø

Åbningstid: Torsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale med lederen. Juni lukket

Leder: N. E. Engsted, Vester Land 24, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 42 06

E-mail: sonderhoarkivet@nrhc.dk

Vi har oplevet endnu et travlt år i arkivet. 35 gæster har besøgt os og fået svar på spørgsmål om det gamle Sønderho. Nogle har været så flinke at aflevere materiale, som vi har indlemmet i samlingen. En fin aflevering kom fra

slægtninge til tidligere slagtermester Jens Lambertsen i Sønderho. Den drejede sig om fem spolefilm, endda overspillet til DVD. Den flittige smalfilm har bl.a. været til Sønderhodag og Fannikerdag og været på rundflyvning over Sønderho. Han har filmet kongefamiliens besøg i Mindelunden på Den Nye Kirkegård og været til strandauktion. Der er også optagelser fra en brandøvelse og en øvelse med den gamle redningsbåd. Alt sammen levende billeder som beskriver livet i og omkring Sønderho i 1950'erne.

Som det var tilfældet sidste år, har vi modtaget mange henvendelser via e-mail. Det drejer sig om 49 forespørgsler af forskellig art. De fleste fra folk som spørger til slægten og deres huse i Sønderho men også om så forskellige emner som Saltvands-ørreddammene, Sønderho-søspejderne, Elektricitetsværket og sporene i naturen efter den tyske besættelse, eksempelvis tankgravene på tværs af øen.

Arkivet har også hjulpet med fremskaffelse af billedmateriale til nyudgivelsen af Niels Frederiksens »Sønderho – en skipperby i Vadehavet«. Det er i øvrigt en fremragende bog. Vi har også bidraget med levende billeder til DR2s temaudsendelse om Fanø, som blev sendt i efteråret. Vi har

Redningsbåden køres til stranden. Foto fra Sønderho.

fortsat de udadvendte aktiviteter fra tidligere år i form af artikler i Sønder-ho-Nyt og Fanø Lokalhistoriske Forenings medlemsblad.

Som tidligere år har vi igen over for Fanø Kommune gjort opmærksom på vores lokale problemer. Det drejer sig

om trange forhold og manglende brandsikring. Det er et problem at skulle være ansvarlig for en betryggende opbevaring af arkivets samlinger, når man »bor« i lokaler på første sal under stråtag.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Aadum Sogns Arkiv

Hjemmet, Tøstrupvej 1, Aadum, 6880 Tarm

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-16.00 samt efter aftale

Leder: Dagmar Vestergaard, Tøstrupvej 13, 6880 Tarm

Tlf.: 97 37 60 35 / 23 86 97 86

E-mail: aadumarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.aadum.lokalarkiver.dk

Det har igen været et aktivt år. Vi har fået 27 afleveringer fra såvel foreninger som private. Det går godt især med billedregistreringerne. Vi har nu over 1.000 billeder registreret i Arkibas, så er det vist på tide at komme på mini-Arkibas. Der har været en del henvendelser til arkivet fra folk, som søger deres slægt. Det giver en del arbejde, men også gode oplevelser når vi får løst opgaverne.

Den 28. august havde vi en fortsættelse fra sidste år med en historisk gåtur i Aadum by med ca. 60 deltagere. Forhenværende uddeler Knud Mogensen var guide og fortalte

spændende anekdoter om tidligere erhverv og beboere i byen. Turen sluttede med kaffe og yderligere snak i samlingsstuen på »Hjemmet«, hvor arkivet også har lokaler.

Den 17. oktober afholdt vi, i samarbejde med arkiverne i Borris og Hoven, foredrag med sprogforsker Peter Gamlemtoft fra Københavns Universitet, der fortalte om stednavne. Det var en spændende og interessant aften, ikke mindst fordi han stammer fra Vestjylland og holdt foredraget på jysk. Der var 70 deltagere.

Arkivernes Dag i november blev markeret med en udstilling og fremvisning af ukendte billeder, vi efterlyste oplysninger til. Det var godt besøgt og gav en god snak ved samlingerne og omkring kaffebordet.

Arkivet har 171 medlemmer, som betaler et medlemskontingent på 50 kr. Efter ansøgning fik vi penge fra Vindmøllefonden, og har indkøbt projektor og lærred samt en printer. Fra en lokal håndværker fik vi foræret en stor, brugt kopimaskine.

Varde Kommune

Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv

Agerbæk Skole, Debelvej 23, 1. sal, 6753 Agerbæk

Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 13.00-15.00 samt efter aftale

Leder: Leo Mathiasen, Pileallé 3, 6753 Agerbæk

Tlf.: 75 19 61 66 / 61 66 33 67

Arkivets postadresse: Pileallé 3, 6753 Agerbæk

E-mail: lim@thiasen.com

2012 har ikke været meget anderledes end foregående år. Der har der været ca. 25 afleveringer. I forbindelse med at børnehaven flyttede, blev deres kælder ryddet, og vi fik meget materiale, næsten helt tilbage fra den blev bygget. Der er også kommet meget materiale fra Ludvigsen's Møbelfabrik, i forbindelse med, at fabrikken blev solgt. Derudover er der kommet en del fra private personer, og det er vi i fuld gang med at registrere. Det tager lang tid, selv

om vi er fire mand to timer hver uge. Vores registrering af husene går langsom fremad, men det har ikke været godt vejr til fotografering af dem.

På nuværende tidspunkt har vi ca. 1.550 billeder registreret, og vi er i fuld gang med at gennemgå dem for eventuelle fejl og tilføje nye data. Alle vores kassette- og videobånd, ca. 45 stk., er blevet overspillet til DVD. Der har været enkelte bånd, der ikke kunne overspilles, idet båndene var sammenklistrede. Foruden dette er vi gået i gang med at sortere avisudklip. Der er udklip fra 1976 og frem til i dag, så det er en kæmpe stak, vi skal igennem, med udklipshæfter fra Grethe Jørgensen og fra JydskeVestkysten, samt en hel kasse løse udklip. Når det er færdigsorteret, skal vi have konsulenten ud at vise, hvordan man registrerer det.

Der har i årets løb været en del henvendelser via telefon, e-mail eller ved personlig henvendelse angående

slægtsforskning, som vi har besvaret i den udstrækning, vi har materiale. Den landsdækkende Arkibas søgedatabase var lovet klar i 2013, men er nu udskudt på ubestemt tid, da der ikke kunne bevilges penge fra Kulturministeriet. Som konsekvens heraf har SLA afskediget den ansvarlige for Arkibas hotline, så det bliver lidt spændende, hvordan det vil gå med eventuelle fejl og nedbrud på systemet, som han var ekspert i at løse.

Af kursusaktiviteter har vi i årets løb haft folk med på forskellige kurser. Der har været to af sted på Arkivleder-kursus, to mand på Arkibas-kursus samt tre mand, som deltog i et kursus om Formidling i arkiverne. Arkivets computerudstyr er i årets løb blevet opgraderet. Vi har fået fire nye skærme, og en enkelt computer er blevet fornyet på grund af kortslutning. Vi skal også have set til de øvrige PC'er, da de er ved at blive langsomme. Det er maskiner, vi har arvet, og de er så gamle, at de ikke længere kan opgraderes.

Bogen om Slægten Kusk har vi nu fået kopieret over på en CD. Der er i årets løb solgt enkelte bøger, bl.a. Fåborg Sogns Historie bind 2, Agerbæk i billeder, og en enkelt DVD med Fåborg Sogns Historie bind 1. Vi har lavet statistik over antal timer, der er brugt i forbindelse med arkivarbejdet, og opgørelsen viser, at der er blevet brugt ca. 1.750 timer. Til slut skal der lyde en tak til medarbejdere og bestyrelse for godt samarbejde.

Alslev Sognearkiv

Bredgade 39, 1., Alslev, 6800 Varde

Åbningstid: Mandag kl. 18.30-21.00 samt efter aftale

Leder: Hans Ole Villadsen, Bredgade 6a, 6800 Varde

Tlf.: 40 44 94 80

Arkivets postadresse: Bredgade 6a, 6800 Varde

E-mail: Alslev.sognearkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.alslevsognearkiv.dk

2012 blev et solidt arbejdsår i Alslev Sognearkiv, hvor de planlagte aktiviteter blev udført og med fortsættelse af de talrige arbejdsrutiner, som var indført over de foregående år. Der kommer fortsat fine indleveringer til arkivet. Bl.a. om Alslev Mølle, om gårde i Toftnæs samt nogle glasplade-negativer. Det er blevet til i alt 34 indleveringer i 2012.

Kontingentindbetalingen til arkivets støtteforening med betaling i november 2012 viser et fald fra 113 medlemmer i 2012 til omkring 73, og dermed en nedgang i indtægterne fra 8.400 til 5.400 kr. Om det skyldes, at der ikke var vedlagt et indbetalingskort, eller anden årsag, ved vi ikke.

På arkivets workshop onsdag formiddag møder fire-fem personer frem. Det er Elly Jessing, Carsten Dähnert, Erland Brydsø, Lis Kristensen, Hans Ole Villadsen – og fra sidst på året også Carsten Michaelsen fra Varde. Der er en hyggelig stemning og en god snak, når vi mødes. Arkivets glaspladenegativer er blevet skannet, og arkivets mange interviews på kassettebånd fra 1970erne er ved at blive digitaliserede.

Det er meget begrænset, hvad der kommer af besøgende i arkivets officielle åbningstid, som er mandag aften, men tilbuddet er til stede. Vores hjemmeside bliver hver måned suppleret med et nyt »månedens billede«, og efterhånden er der blevet nedskrevet og indtastet 20 fortællinger fra sognet. Hjemmesiden bliver ikke brugt meget, men den opfylder sit formål som informationssøjle for arkivet.

Ejendommejerne fra Vibæk og Visselbjerg ejerlav var i foråret inviteret på arkivet, og udover fortællingen om gårdenes ejerforhold, blev der berettet om en gammel arvefæstekvitteringsbog fra Søren Hjorts gård. Ved Byfesten i august medvirkede arkivet med en vandretur til Vibæk/Visselbjerg og en cykeltur til sognets østligste del. Arkivernes Dag i november havde gårdhistorie omkring Torrup/Tulsmark som tema, og der var samtidig lavet en fotoudstilling ud fra gamle glaspladenegativer.

Arkivet har også haft to fornøjelige omgange med skolens sjette klasse. Først blev der berettet om folkesagn og overtro i sognet, og da eleverne skulle skrive en fortælling om en spændende person fra sognet, kunne arkivet også give inspiration hertil. Pensionistforeningen fik i januar leveret et foredrag om Alslev Brugs, og arkivlederen har holdt to foredrag om Alslev Sogn i Varde. Desuden medvirkede arkivet med en cykeltur ved det nye arrangement, Varde Å-dag, i juni.

Da arkivets scrapbøger stadig fyldes med udklip, og der stadig løbende fotograferes til »Årets gang i Alslev« og Landsarkivet i Viborg er blevet besøgt et par gange, så må

vi alt i alt konkludere, at aktivitetsniveauet i 2012 har været højt.

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Stationsvej 3, 6823 Ansager. Tlf.: 29 92 68 23

Åbningstid: Onsdag kl. 13.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ove Nørager-Nielsen, Rødsandvej 2, 6823 Ansager
Tlf.: 75 29 71 88

E-mail: ansager-arkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.ansager-arkiv.dk

Efter arkivet har fået den gamle stationsbygning i Ansager, er vi blevet mere synlige. Bygningen ligger centralt i byen og er i jordhøjde, så alle kan komme på besøg. Vi har helt opgivet at tælle de besøgende, for det er hver gang vi har åbent og hele tiden. Det har også medført at vi har fået en bunke afleveringer, som vi selvfølgelig er glade for, men som også giver meget arbejde.

I årets løb har vi haft to velbesøgte åbent hus-arrangementer, en byvandring, tre uden-for-arkivet foredrag, hvoraf de to var med billeder, samt fem besøg af større grupper til foredrag og billedshow. Derudover har vi haft en udstilling i anledning af Brugsens jubilæum og en udstilling med alle ejendommene i Nørregade. Det daglige arbejde består i skanning af artikler, registrering af afleveringer, servicering af gæster samt besvarelse af spørgsmål.

I bygningen har vi med hjælp fra støtteforeningen fået lavet en glasskillevæg mellem arkivet og den øvrige del af bygningen. Der er desuden blevet isat nye vinduer og døre og indrettet et handicaptoilet.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Station, Kastanjevej 6, 6852 Billum

Tlf.: 75 22 14 48

Åbningstid: Torsdag kl. 9.00-12.00 (juli og helligdage undtaget) samt efter aftale med lederen

Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum
Tlf.: 75 25 82 41

Arkivets postadresse: Kirkebyvej 17, 6852 Billum

E-mail: arkibil@mail.dk

Som sædvanlig har det været et travlt år med mange opgaver i arkivet. Der er modtaget 12 afleveringer indeholdende nye og gamle dokumenter, billeder, udklip m.m. Der har været 104 gæster på besøg og mange henvendelser via e-mail, telefon og brevpost. Da det ikke kun er i åbningstiden, der arbejdes på arkivet, er der jævnligt nogen, der kommer på besøg, men nogle kommer også efter aftale.

På Arkivernes Dag holdt vi åbent hus med det formål at vise, hvad et arkiv indeholder og kan tilbyde. Med vores arkivalier, links til andre kilder osv. er der god mulighed for at servicere gæsterne. Tak til Arkivsamvirket for Varde Kommune, RAL og SLA for at klæde os på til opgaverne. Også en tak til Skads m.fl. Herreder Brandkasses Fond for donation og til alle, der har vist interesse, hjælp og gavmildhed over for arkivet.

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 71 18

Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30, onsdag kl. 14.00-17.00 samt den 2. mandag hver måned kl. 19.00-21.00 (oktober-maj)

Leder: Henning H. Christiansen, Markvænget 4A, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 22 74

E-mail: lhablaabjerg@godmail.dk

Arkivet har igen haft et travlt år med mange besøg. 164 blev det til ifølge besøgsprotokollen. Vi har også haft en del henvendelser på e-mail og per telefon samt besøg af en 3. klasse fra Outrup Skole, hvor de havde til opgave at beskrive, hvad et arkiv er, og hvad vi laver på et arkiv. Et spændende besøg hvor der blev stillet mange spørgsmål og taget mange billeder. Det kom der et hæfte ud af, som vi også fik et eksemplar af. Vi vil fortsætte vores dialog med skolerne og håber, der kommer flere besøg ud af det.

Vi har fortsat vores samarbejde med de forskellige sogneforeninger, og i 2012 havde vi en billedaften om Nr. Nebel, hvor der var fuldt hus. En aften med efterfølgende gode tilbagemeldinger og afleveringer. I 2013 er der aftale med Lunde Sogneforening om en byvandring og efterfølgende billedaften på arkivet.

Arkivet har modtaget 47 afleveringer i 2012, heraf mange spændende, bl.a. én hvor der fulgte en større check med da den pågældende foreningen var blevet nedlagt. Dejligt at de tænkte på os. Vi har også i år nydt godt af lokale fonde, da vi fik 4.000 kr. til en bærbar PC, så vi nu kan vi komme ud af huset og vise, hvad vi har på arkivet.

Vi deltog også i år i Arkivernes Dag, hvor vi havde en lille udstilling med gamle huse og viste et par ældre film. Der kom ikke så mange gæster i år, men de der kom, var meget interesserede, og et par gode afleveringer blev det også til.

I arkivet har vi brugt en del ekstra dage på at få styr på, hvad der gemte sig på hylderne og få det registreret i Arkibas. Der var mange spændende ting, og vi har brugt meget tid på at få alle vores gamle skoler registreret. Dem har der i alt været 17 af. Vi mangler stadig af få registreret en del hyldecentre, men det arbejder vi på. Vi har været ude at fotografere centralskolerne i vores område efter anmodning fra Varde Museum. Vi har også leveret mange billeder og haft besøg af Varde Museum i forbindelse med de nye bøger om Filsø og Henne. Vi har haft skiftende billedudstillinger på Nymindegab Museum samt et samarbejde om synliggørelse af Lunde Barfred med opstilling af infostander og museumsskilt. Vi håber, det bliver færdiggjort i 2013 i samarbejde med Varde Museum, Lunde Sogneforening og arkivet, men et foreløbigt tak til Varde Museum og Lunde Sogneforening for godt samarbejde.

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.00-11.00 er arkivet almindeligvis bemandet eller aftale med lederen. Lukket i juli måned

Leder: Anni Skov Christensen, Bøgevej 3, 6840 Oksbøl
Tlf.: 30 12 88 36

E-mail: blaoks@turbopost.dk

Hjemmeside: www.vardebib.dk/arkiv/blhuk.asp

2012 er forløbet stille og roligt. Vi har fået 52 større og mindre indleveringer, bl.a. en stor aflevering fra Grund-

ejerforeningen Vejers Strand og mange efterladenskaber fra Jager Andersen-slægten. Vi har samarbejdet med Ho Sogneforening om billeder fra Ho. Sogneforeningen skannede vores billeder, og viste dem ved en sogneaften med spisning i Ho Kro.

Vi har stået for en af menighedsrådets højskoleformidage i konfirmandstuen, hvor vi viste billeder fra Oksbøls gader gennem tiderne, med særlig opmærksomhed på Østergade 2 og Søndergade 1. Desuden viste vi en film, som militærnægtere havde lavet om livet som militærnægter.

Vi fik en forespørgsel på en soldat Schrøder fra 1733-1817. Det viste sig, at vi havde en del, og som det ofte går, når man dykker ned i et emne, så var der pludselig flere, der var interesserede i dette emne. Blandt andet havde det relation til en af medarbejdernes ægtefælles slægt.

Da minerydningen på Skallingen var slut, fik vi en USB-nøgle med billeder, der viste hele arbejdet fra start til slut. På disse billeder kan man se, hvor langt ned man søgte efter miner. Bagefter blev alt jord og sand lagt på plads igen, så Skallingen så ud som før, men da jorden har været løsnet, har stormvejr været hårdt ved Skallingen siden.

Normalt har vi holdt sommerferie i juli måned, men i år forsøgte vi at holde åbent nogle mandage, hvor der er torvedag i byen. Det gav nogle besøgende. Det sjoveste var en mandag, hvor regnen silede ned. To damer prøvede at stå i ly ved arkivet, og vi fik dem så til at komme ind. De havde absolut intet med Oksbøl at gøre bortset fra, at de havde en sølvske med et navn herfra. Den yngste var gift Vermehren, og før de gik, fandt vi ud af, at hendes svigerfar var både født og døbt i Oksbøl, og at skeen sandsynligvis havde været en bryllupsgave til mandens bedsteforældre, for giveren var forlover ved deres bryllup. Desuden havde vi i ferien besøg af syv efterkommere til »Fiske Mads«. Som det ofte går ved sådanne besøg, får de besøgende nye oplysninger, og arkivet får nyt materiale.

Arkivet har leveret en del billeder fra Fiilsø til DRs udsendelse »Fra kyst til kyst«. Desværre må vi sige, at DR lover mere, end de holder. Det var slet ikke alle vores billeder, der var mærket med ophavssted, og den DVD med udsendelsen, de havde lovet os, har vi aldrig set noget til.

I årets løb har vi sagt goddag til en ny medarbejder, Betty Madsen, så nu er vi ni tilknyttet arkivet. Betty er allerede i fuld gang med at registrere, og desuden tager hun sig af rengøringen af arkivet, hvilket vi alle er meget glade for, da det har haltet lidt, efter det blev overladt til os selv at holde rent.

Blåvandshuk Museum er blevet pakket ned i løbet af efteråret, og bygningen er blevet solgt. I den forbindelse overtog vi museets billedudstilling. Det tog lidt tid, først at tage billederne ned, og dernæst få dem sorteret i kasser, da vi ikke har plads til at have dem fremme. Vi har også modtaget to eksemplarer af Svend-Erik Simonsens slægtsbog om hans moder.

De to senest ankomne medarbejdere har været på Arkibas-kursus og på modulkursus. Tre har været til inspirationsaften om formidling i Helle-hallen, og vi var fem personer i Kibæk til møde om Arkibas. Det er sørgeligt, at Staten ikke vil ofre penge på det, så vi kan få Arkibas5 i luften.

Fåborg Lokalhistoriske Arkiv

Fåborghus, Møllevej 1, 6818 Årre. Tlf.: 72 16 72 75

Åbningstider: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Svend Håhr Kristensen, Fåborgvej 16, Fåborg, 6818 Årre

Tlf.: 75 19 52 08

E mail: faaborg-lokalarkiv@cdnet.dk

Ved vores generalforsamling, hvor vi ud over de forskellige beretninger, og hvad der ellers bliver drøftet, når arkivfolk og andre interesserede samles, har vi efterhånden en pæn tilslutning. Det er dejligt, når der er interesse om arkivets arbejde. Efter kaffen ved årets generalforsamling viste og fortalte Gurli og Hans Karl billeder fra en tur til Kroatien.

I uge 20 var der byfest i Fåborg, hvor arkivet udfyldte mandagen i byfest-ugen. I år prøvede vi noget, som andre arkiver også har prøvet før – nemlig at invitere en udefrakommende til at fortælle sin historie. Der var blevet rettet henvendelse til Mary Carlsen, bedre kendt i Fåborg under navnet »Sus«. Hun fortalte om sin barndom, skolegan-

gen på Slebsager Skole, og om sin ungdom i Fåborg. Hun fortalte også, at hun havde været afløser i »mosen« som 8-årig for at køre med heste. Senere rejste hun til Fyn, hvor hun først tjente og fandt sin mand på Fyn, hvor de bosatte sig. Det var en vellykket aften, hvor »Fåborghus« var fyldt op af mennesker. Om lørdagen i festugen havde vi åbent hus, hvor vi lavede en billedudstilling.

Årets største begivenhed var udgivelse af den nye bog om Fåborg, som blandt andet omhandler en beskrivelse af alle huse og gårde i området, arkivet dækker. Bogen har været længe undervejs, men det tager tid at få samlet materiale til bogen. Der har været flere, som har trukket et stort læs ved bogens tilblivelse, som Egon Falck som har sat sammen og gjort klar til bogtrykkeren. Den afgående formand Hans Hansen har sørget for at få forskellige til at skrive til bogen, hvilket ikke altid var lige let. Men Hans har stor tålmodighed, og han sørgede også for, at der var sponsorer til udgivelsen, hvilket vi er taknemmelige for. Der var mødt rigtig mange op fra nær og fjern, da vi efteråret udgav bogen. Konsulent Richard Bøllund anmeldte ved den lejlighed bogen, som han havde både ris og ros tilovers for. Anderledes vil det ikke være, når det er rene amatører, der udfører arbejdet.

Jørgen Sidelmann præsenterer den nye bog om Fåborg Sogn, som under stor opmærksomhed udkom den 5. oktober Foto: Richard Bøllund.

Der er sket et skifte på formandsposten. Efter 18 år som formand syntes Hans Hansen, at det var på tide at få en ny til at sidde for bordenden. Formand og næstformand skiftede plads, så det er nu Jørgen Sidelmann, der er den nye formand for arkivet.

Sammen med arkivet i Agerbæk har vi været på en udflugt, der gik nordpå, hvor vi bl.a. besøgte B&O-fabrikken. På hjemvejen var vi i Stauning for at set et »frit ældrecentre«, hvilket var ret spændende og noget, der måske vil få en større udbredelse.

Horne Sognearkiv

Hornelund 27, 1. sal, Horne, 6800 Varde

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00

samt efter aftale med lederen. Juli lukket

Leder: Leif Sønderkov, Lundagervej 30, Horne, 6800 Varde

Tlf.: 75 26 05 27 / 24 61 55 50

Arkivets postadresse: Lundagervej 30, Horne, 6800 Varde

E-mail: leifsonderskov43@gmail.com

2012 har på mange måder været et spændende år. Der har været ti indleveringer, heraf en spændende samling af dagbøger fra spejderne. De faste arkivopgaver har i år været trængt lidt i baggrunden, uden vi dog har været inaktive. Arkivet har fået støtte til indkøb af to komplette computere med skanner, printer og kopimaskine, så den begyndende digitalisering kan få et løft. Vi er derfor nu i gang med at digitalisere arkivet fra ende til anden.

Udover at vi har et foto af alle huse og gårde i sognet, har vi også været på en fotorundtur på vores kirkegård, hvor det blev til 522 billeder af officielle gravsteder og 214 billeder af fredede og nedlagte gravsteder. I alt 736 billeder som skulle redigeres og registreres med navne. Vi har nu endelig fået opdateret og digitaliseret alle konfirmandbilleder fra 1909-2012. Digitaliseringsprojekterne er en forløber til en lettere adgang og registrering i Arkibas. Arkibas-registreringen har været på vågeblus i 2012, da kun én mand på arkivet har »kørekort« til dette.

Arkivet deltog i den årlige Torvedag, hvor vi bedst er synlige, og omkring 300 kommer omkring og besøger vo-

res stand. På Arkivernes Dag i november var vi glade for at kunne samle ca. ti interesserede til en historisk snak hen over en kaffe og rundstykker. På falderebet til 2013 har vi taget hul på at publicere forskellige skrifter på nettet via hjemmesiden www.issuu.com. Her lægger vi publikationer ud, som kan have almen interesse.

Vi har i år sagt farvel til Svend Aage Jensen, som gerne ville stoppe efter mange år på arkivet. Ligeledes har Thomas Linding valgt at stoppe, men forsætter som arkivets kasserer. Ny arkivmedhjælper er Keld Jochumsen, der sammen med Børge Andersen, Kurt Pallesen og Leif Sønderkov er de faste på arkivet. Derudover er vi begyndt at håndplukke personer til specielle opgaver.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Aktivitetshuset, Nybrovej 32, 6851 Janderup

Tlf.: 21 96 31 30

Åbningstid: Mandag kl. 9.00-12.00 (undtagen juli og august) samt efter aftale med lederen

Leder: Gregers Grau, Højen 4, 6851 Janderup

Tlf.: 75 25 84 89

Arkivets postadresse: Højen 4, 6851 Janderup

E-mail: g.grau@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.janderup.dk/gpage7.html

2012 har stort set været et normalt år for arkivet. Dog har vores uundværlige medarbejder og en af grundlæggerne af arkivet, Viggo Mikkelsen, stoppet sit arbejde på arkivet. I stedet er han blevet vores konsulent. Arkivet har i årets løb modtaget 27 afleveringer, der er lidt færre end sidste år. Det kan nævnes, at vi blandt andet har fået papirer og protokoller fra to foreninger.

Arkivet har været besøgt af 133 personer, hvoraf ca. 100 var gæster ved arrangementet Folk og Kultur på Janderup Skole, hvor vi også havde en stand med computere og fotos fra tidligere udstillinger. Vi får også en del henvendelser via e-mail.

Vi er godt i gang med at skanne billeder til indsættelse i vores gamle registreringer, som er konverteret fra Arkibas3. Takket være sponsorer fra sogneforeningen og

Folk og Kultur, har vi fået digitaliseret vores gamle, originale sognefilm.

Hvert år bliver vores beretning og det reviderede årsregnskab lagt frem til efterretning på Janderup Sogneforenings ordinære generalforsamling. Dette gøres, fordi arkivet er stærkt tilknyttet til sognet og også for at gøre arkivet synligt i lokalsamfundet. Vi får årligt et kommunalt tilskud, så det bør have almen interesse at vide, hvordan vi forvalter midlerne.

Igen i år vil vi takke Skads med flere Herreders Brandkasses Fond, vores sogneforening og ikke mindst Folk og Kultur for donationer foruden alle der har vist interesse for arkivet. Husk: Vi er sognets hukommelse – og den er stor.

Næsbjerg Sognearkiv

Troesmosevej 4, Næsbjerg, 6800 Varde

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Aage Tirsgaard, Skoleparken 23, Næsbjerg, 6800 Varde. **Tlf.:** 75 26 73 11

Arkivets postadresse: Skoleparken 23, Næsbjerg, 6800 Varde

E-mail: naesbjergsognearkiv@hotmail.com

I de senere år er der kommet en del nye arbejdsopgaver på arkivet. Det traditionelle arbejde med indsamling, registrering, opbevaring samt skrivning af artikler fylder i dag forholdsvis mindre. Opgaver som besvarelse af forespørgsler og e-mails, indkøb, ajourføring og oplæring i brugen af edb, hjemmesiden og dens vedligeholdelse, kurser, Arkivernes Dag, udflugter samt servicering i al almindelighed fylder mere og mere i vores hverdag. Denne udvikling er imidlertid både nødvendig og spændende, men også en opgave, der kræver tid og ressourcer.

På syvende år har vi afviklet en historisk sommerudflugt til et af vore lokale områder. Da vi i meget god tid beslutter, hvor udflugten skal gå hen, er der også god tid til at fremgrave og indsamle et både relevant og stort historisk materiale til dette aftenarrangement. Der er stof nok til en to-timers tur ud i de omgivelser, hvor historien i virkeligheden foregik. Ellers har 2012 ikke skilt sig nævneværdigt ud fra et normalt år på vores arkiv.

Skovlund Sognearkiv

Solbakken 2 B, Skovlund, 6823 Ansager

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00 og torsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Niels Winter Christensen, Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager. **Tlf.:** 76 98 00 15

Arkivets postadresse: Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager

E-mail: skovlundsognearkiv@skylinemail.dk

Hjemmeside: www.skovlundsognearkiv.dk

I 2012 har der været 189 besøgende på Skovlund Sognearkiv, hvilket er nogle færre end sidste år. Til gengæld har der været holdt foredrag om »Smeden fra Skovlund« med godt 150 deltagere i alt. Disse foredrag er blevet afholdt i Sdr. Lem, Ølgod, Grindsted og i Skovlund konfirmandstue. På Arkivernes Dag den 2. lørdag i november måned havde arkivet åbent med en udstilling af brude/bryllupsbilleder.

Arkivet har fået en ny medarbejder, Karen Lund Nielsen, som allerede er i fuld gang med at registrere billeder i registreringssystemet Arkibas. Der har været i alt 32 afleveringer i 2012, heraf kan nævnes en stor aflevering fra Skovlund Skole, nu Skovlund Fri Skole, med bl.a. mange skolebilleder, elevbilleder og meget andet. Foruden registrering arbejdes der løbende med tidslinjen for Skovlund og omegn, og arbejdet med scrapbøgerne med avisudklip er godt i gang. De første kan allerede ses i arkivets lokaler. Vi forventer, at de gamle sider med »Kontakt« kan ses på samme måde engang i 2013.

Det arbejde, der blev startet op for et år siden, med at indskanne arkivets publikationer og artikler og gøre dem tilgængelige på nettet, er fortsat løbende. Der er nu i alt 22 publikationer og 22 artikler at finde på www.issuu.com. Reaktionen på projektet har været meget positiv, og pr. 23. januar 2013 har publikationer og artikler været set 2.288 gange. Det kan nævnes, at artiklen om Birgitte Valvanne er topscorer med at være set 292 gange. Den pågældende artikel, der er skrevet af Kai Knudsen, er set i følgende lande: Alaska, Finland, Sverige og USA og flere gange i Australien. Desuden har der været flere henvendelser, bl.a. fra én der var i gang med forberedelserne til et foredrag om Birgitte

Valvanne. Der kom også en e-mail fra Varde Bibliotek, at de gerne ville købe tre af vores publikationer, som de havde set på nettet. Arkivet vil selvfølgelig fortsætte med at lægge relevante artikler og publikationer på nettet fremover. Hvis du besøger arkivets boghylde på nettet, så skriv blot »Skovlund Sognearkiv« og tryk derefter på »søg«.

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscentret Birgittøgården, Falkevej 4, Sig, 6800 Varde
Tlf.: 75 26 47 08

Åbningstid: Sidste tirsdag hver måned kl. 19.30-21.30 eller efter aftale

Leder: Gunnar Andreasen, Thorstrupvej 96, Sig, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 42 42

Arkivets postadresse: Thorstrupvej 96, Sig, 6800 Varde

E-mail: tsarkiv@hotmail.com

Vi har i 2012 haft de samme fem medarbejdere, som kommer på arkivet tirsdag og fredag formiddag, men i det nye år har vi fået tilsagn fra Jørgen Svender om hjælp med indtastning i Arkibas, og vi håber, han får så meget interesse for arkivarbejdet, at han vil træde fast ind i udvalget.

2012 har været et travlt år med 23 afleveringer, heraf to store fra Varmeværket og Vibeke Høgsbro Østergaard. Derudover blev vi kontaktet af efterkommere af familien Jacobsen fra Karlsgårde, som ønskede at forære arkivet et Agersnap-maleri af »Karlsgård«. Vi modtog maleriet, og kørte de to gæster en tur rundt i sognet for at vise dem, hvor deres forfædre havde haft deres virke og sørgede desuden for besøg af herboende efterkommere, som glædede sig meget over kontakten til familiemedlemmer, de ikke kendte noget til.

Vi holdt ikke åbent på Arkivernes Dag i år, men arrangerede sammen med Udviklingsrådet i stedet en vandretur med stor tilslutning til Lindingbro og Nørholm Skov, hvor vi fortalte om de historiske steder. Lige før jul udgav vi en

Fra den historiske vandretur i Nørholm Skov med fortælling ved manestenen, rejst over ejeren af Nørholm Gods 1749-1790, Andreas Charles Teilmann, der »gik igen« og blev manet ned af en tilkaldt præst, og der blev rejst en manesten på stedet.

bog om Thorstrup Sogn skrevet af to fra arkivudvalget, Ejvind Busk Jensen og Svenning Olesen. Det er imidlertid ikke nemt at få økonomi til udgivelse af bøger i små oplag, men da vi fik et ret stort beløb udbetalt fra forsikrings-selskabet Tistrup m.fl. Sognes Brandkasse, da det blev opløst, samt nogle sponsorater derudover, blev vi i stand til at realisere bogudgivelsen, og salget går pænt. Også i år har vi fået trykt en kalender med historiske billeder fra arkivet og har, som vi plejer, solgt omkring 60-70 stykker.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecener, Søndergade 38, 6862 Tistrup

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Svend Svendsen, Elmevej 10, 6862 Tistrup

Tlf.: 75 29 92 80

E-mail: tistruparkiv@bbsyd.dk

Vi er nu kommet godt i gang med at registrere billeder. Alle billederne på nær nogle få er nu skannet. Desværre er mange af billederne ikke forsynet med årstal, så der har vi et større detektivarbejde med at finde frem til blot et cirka årstal. Billederne, som vi registrerer, kopierer vi til et billedalbum, som besøgende så kan bladere i. På arkivsamvirkets hjemmeside kan man se en oversigt over vores registrerede materialer ved at klikke ind på siden for Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv.

Vi har fået en aftale med TistrupNews om, at de lægger videoklip og billeder, som kan have vores interesse, på en server, hvor vi så kan hente dem. På Arkivernes Dag havde vi rigtig mange besøgende. Vi havde arrangeret en udstilling om skolerne i vores område med billeder og beskrivelse. Billedalbummet med elevbilleder blev ivrigt studeret. Vi har haft i alt 93 besøgende og henvendelser i det forgangne år.

Af afleveringer har vi fået 32, blandt andet materiale fra Gårde Skole, som blev nedlagt ved skoleårets slutning. Til sommer flytter Tistruplund Plejecenter ud i de nye bygninger, så vi er meget spændte på, hvad de nuværende bygninger skal bruges til, og om vi fortsat kan have til huse et eller andet sted i de nuværende bygninger.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Det Gamle Rådhus, Torvet 7, 6800 Varde. **Tlf.:** 75 22 37 74

Åbningstid: Mandag, tirsdag og fredag kl. 9.00-12.00

Leder: Knud Andreasen

E-mail: info@vardelokalhistoriskearkiv.dk

Hjemmeside: www.varde.lokalarkiver.dk

Arkivet er en selvejende institution og understøttes som sådan af Varde Kommune og af Varde Lokalhistoriske Forening. Arkivet ledes af en styrelse på ni medlemmer, som mødes tre gange om året, og som udnævner arkivets leder. Denne står for den daglige drift sammen med de øvrige frivillige medarbejdere.

Arkivsamvirket for Varde Kommune fordeler det kommunale tilskud til kommunens 18 arkiver. Ca. 20 procent af midlerne ender hos Varde Lokalhistoriske Arkiv. Desuden giver vores støtteforening et kontant tilskud, og arkivet tjener også lidt ved salg af kopier og skanning af billeder. Det sætter rammerne for de udgifter, vi kan tillade os til arkivets drift, mens vi normalt søger eksterne midler til køb af nødvendigt isenkram. Her udviser Varde Håndværkerforening altid stor velvilje.

I løbet af 2012 har arkivet registreret 47 afleveringer af forskelligt omfang. Én af de spændende, som arkivet gennem flere år har arbejdet på at få fingre i, er fotograf Hagemans billedarkiv bestående af glasplader, negativer og et tilhørende register. Med denne aflevering i hus har vi mere end 200.000 negativer fra forskellige presse- og portrætfotografer. Godt 25.000 af disse er registreret i Arkibas. Håndtering af billeder er tidskrævende og dyrt i materialer, men mange forespørgsler på billeder berettiger de ressourcer, vi bruger på området.

Varde Lokalhistoriske Arkivs beliggenhed på Torvet sammen med biblioteket giver mange besøgende og mange forskelligartede spørgsmål. Vi har i 2012 registreret ca. 100 forespørgsler med et arkivfagligt indhold, og som har krævet tid til opslag, kopiering eller skanning. Desuden er der brugt mange spændende timer på at samle billeder og skrive tekst til en bog om Varde i 1970'erne. Bogen blev præsenteret på Arkivernes Dag i november af formanden for Kultur og Fritid, Lisbet Rosendahl.

Varde holder hvert år kulturuge omkring 1. september med en kulturnat som den største begivenhed – også for arkivet der på sådan en fredag aften besøges af omkring 150 gæster. I 2012 præsenterede vi på denne aften en plancheudstilling, om Varde Staalværks historie.

Arkivlederen har bidraget til Fra Ribe Amt 2012 med en fortælling om Vardes første sabotør. I forbindelse med et 4. maj arrangement har han fortalt om de Varde-borgere, der faldt som frihedskæmpere under Anden Verdenskrig, og han har holdt foredrag om arkivets virksomhed i den lokale afdeling af DIS-Danmark.

Vi kan konstatere en klar udvikling i vores kunders brug af internettet, inden de retter en forespørgsel til arkivet. Forespørgslerne er blevet mere konkrete og ofte med henvisning til oplysninger, der er tilgængelige på vores egen og andre hjemmesider. Fra vores hjemmeside har der de sidste to år været muligt at søge i arkivets registreringer gennem et link til mini-Arkibas, og fra en søgehistorik kan vi se, at der i løbet af 2012 har været 2.400 besøg på denne del af hjemmesiden. Det er en ganske stor kontaktflade, som vi skal være bevidste om at betjene bedst muligt, hvilket betyder, at flere kræfter skal sættes ind på dette område.

Generelt sætter tid og penge begrænsninger for arkivets muligheder, og vi forsøger derfor at udnytte den viden og erfaring, der findes i vores umiddelbare nærhed. Som et led heri gik årets sommerudflugt til Esbjerg Byhistoriske Arkiv, hvor Jørgen Dieckmann Rasmussen gav os en grundig indføring i arkivets opbygning som offentligt arkiv for de kommuner, der i dag udgør Esbjerg Kommune, samtidig med at man håndterer arkivalier af privat oprindelse fra foreninger, virksomheder og institutioner.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, Starup, 7200 Grindsted
Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-16.00 samt 1. tirsdag hver måned kl. 18.00-20.00

Leder: Tage Christensen, Torvevænget 4, Starup, 7200 Grindsted. **Tlf.:** 75 33 70 48

E-mail: arkivstarup@gmail.com

Arkivets bestyrelse har i 2012 arbejdet på at gøre arkivet mere synligt i lokalsamfundet, og vi har afholdt flere arrangementer, bl.a. en kirkegårdsvandring i samarbejde med Starup Menighedsråd, en sommerudflugt sammen med pensionistforeningen, deltaget i byens torvedag, afholdt et »Bonderøvsmarked«, herunder et arrangement under emnet »mit kæreste øje« hvor forhenværende museumsleder Ole Faber fra Varde foretog vurdering af de fremmødtes ejendele. Endeligt deltog vi i november i Arkivernes Dag. Samtlige arrangementer har været godt besøgt og meget vellykkede.

Arkivet har medvirket til fremstilling af en meget flot fødselsdagskalender med forskellige motiver og tekster fra Starup-Tofterup området. Kalenderen blev udgivet og solgt i forbindelse med »Bonderøvsmarkedet«. Kalenderen kan fortsat købes ved henvendelse på arkivet og i Starup-Tofterup Brugsforening til en pris af 50 kr. Vi har deltaget i et fællesmøde med arkiverne i den gamle Helle Kommune, hvor de forskellige aktiviteter og problemstillinger m.v. i arkiverne blev drøftet. Mødet blev i 2012 afholdt i Næsbjerg, og det blev her vedtaget, at mødet i 2013 skal afholdes i vores arkiv.

Arkivet har fire medarbejdere, og vi er nu kommet i gang med registrering af arkivalier og billeder i Arkibas. Medarbejderne har været på flere kurser i årets løb med henblik på at få størst mulig viden om registreringspro-

Arkivets stand på »Bonderøvsmarkedet«.

grammet og som følge heraf få mest muligt registreret. Avisudklip er blevet sorteret og sat i mapper, og i øjeblikket er vi dels i gang med registrering af gårbilleder og dels i gang med at sætte navne på arkivets gamle konfirmandbilleder, hvilket er en større opgave. Alt i alt ligger der på arkivet registreringsarbejde til meget lang tid.

Som et nyt tiltag deltager bestyrelsen nu også aktivt i arkivarbejdet og er til stede i alle arkivets åbningstider. Åbningstiden er samtidig blevet udvidet, så der er åbent to timer hver tirsdag. Foreningen bag arkivet har i 2012 haft fremgang i medlemmer fra 192 til 253.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 7, 6870 Ølgod

Tlf.: 30 32 25 15

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00

Leder: Frede Møller Kristensen, Storegade 18, 1. sal, 6870 Ølgod. Tlf.: 75 24 43 00

E-mail: arkivolgod@hotmail.com

For arkivet skete der i løbet af året 2012 betydelige lokalemæssige ændringer. Hidtil har vi haft til huse i Kulturhuset i lokaler over Musikskolen, med besværlige adgangsforhold, særligt for ældre og gangbesværede. I maj fik arkivet efter drøftelser og forhandlinger med Varde Kommune, hvori også indgik Varde Museum og Konserveringscentret, tilladelse til at flytte til den tidligere administrationsbygning for Ølgod Museum, hvortil der er fine adgangsforhold fra Kulturhusets forhal.

Arkivets medarbejdere gik straks i gang med det store arbejde at rengøre, male og flytte til de nye lokaler. Ved fælles hjælp fik vi arkivalierne på hylder og i skabe og etableret gode arbejdspladser. Resultatet af anstrengelserne blev absolut gode og ønskværdige forhold og dertil en gabende tom pengekasse. Alligevel besluttede vi at markere arkivets indvielse lørdag den 15. september, og det var en stor glæde og tilfredsstillelse, at mange interesserede havde fundet vej til os. Også efterfølgende har vi kunnet konstatere et større antal besøgende i vores åbningstid, ligesom det er vores fornemmelse, at flytningen har afstedkommet flere afleveringer.

Henry Pilgaard og Gunnar Laustsen hygger sig under flytningen.

I februar måned kom vi på Arkibas, hvilket bevirkede, at vi ved udgangen af 2012 kunne søge i omkring 1.000 arkivalie- og billedregistreringer. Ud fra statistikken kan vi se, at der i 2012 har været 834 søgninger i vores mini-Arkibas på hjemmesiden, fordelt på hele landet.

Igen i år har arkivet deltaget i den årlige udstilling sammen med Ølgod Museumsforening og Slægtshistorisk Forening. Arkivet har også taget initiativ til, at en plads på hjørnet af Jernbanegade og Storegade blev navngivet Lille Christians Plads. Indvielsen fandt sted i august måned i forbindelse med et større arrangement i Ølgod by.

Af bemærkelsesværdige afleveringer kan nævnes et stort maleri af diplomatfrue og tusindkunstner Birgitte Valvanne (f. Guldager). Det havde hidtil været ophængt i Lindbjerg Skole, og med maleriet fulgte den klausul, at det fremover skal have sin plads i Ølgod. Maleriet beklæder i dag endevæggen i arkivets mødelokale. Der er i 2012 journaliseret 64 indkomster på arkivet.

I årets løb har arkivmedarbejderne Sonja Pedersen og Møller Bargisen bl.a. været beskæftiget med at beskrive kendte og nu afdøde personer i Ølgod. Beskrivelserne har i en længere periode været bragt i JyskeVestkysten, og det er vores klare indtryk, at der har været stor interesse. I for-

bindelse med flytningen kan man vist roligt sige, at arkivet har fået megen positiv omtale. Vi vil gerne takke alle involverede parter omkring flytningen: Kommunen for den store imødekommenhed, de øvrige brugere af Kulturhuset samt den positive velvilje i lokalsamfundet.

Øse Sognearkiv

Solhøjvej 1, Nordenskov, 6800 Varde

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Aage Meldgaard, Sønderkovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde. **Tlf.:** 75 29 82 12

Arkivets postadresse: Sønderkovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde

E-mail: aage-meldgaard@mail.dk

Arkivet har haft et stille år med kun få afleveringer, men derimod mange besøg og skriftlige henvendelser. Det drejer sig i særlig grad om oplysninger om slægtninge, som skulle være født i Øse Sogn. I de fleste tilfælde kunne vi hjælpe. Mange henvender sig også om gårdhistorie samt fotos af disse.

Vi har fået nye oplysninger og billeder fra besættelsestiden. Det drejer sig om engelske piloter, som reddede livet ved at springe ud med faldskærm og blev skjult på en gård i sognet.

Ellers er arkivet ved at gøre klar til flytning til nye lokaler, da vores nuværende værested skal rives ned. Vi forventer at være klar i de nye lokaler ca. 15. april 2013.

Årre Lokalhistoriske Arkiv

Årre Skole, Skolegade 25 1. sal, 6818 Årre

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 (oktober-marts). 1. torsdag hver måned resten af året

Leder: Arne Asp Sørensen, Møllehøjen 7, Fåborg, 6818 Årre. **Tlf.:** 75 19 28 40

Arkivets postadresse: Møllehøjen 7, Fåborg, 6818 Årre

E-mail: aarrelokal@hotmail.com

Hjemmeside: www.aarrelokalhistorie.dk

Atter i år kan vores forening og arkiv se tilbage på et tilfredsstillende forløb, men der stilles efterhånden mange

krav til frivillige på et arkiv, hvis det skal gøres attraktivt at arbejde med lokalhistorie og gøre det interessant for medlemmer og øvrige borgere. Alene spændvidden i et arkivs arbejde strækker sig fra at læse runer og gotisk skrift til at beherske den mest avancerede IT-teknologi.

Hvis man behersker begge dele, er der oceaner af historiske oplysninger til rådighed. På et almindeligt lokalar-kiv bliver man dog nødt til at være på mærkerne for at følge med i teknologiens rivende udvikling på bekostning af granskning i gamle skrifter. Sidstnævnte må blive en opgave for specielt interesserede og eksperter. Der er til gengæld ikke mangel på materiale i vores arkiv, når det drejer sig om historiske skrifter, der kunne trænge til at blive transskriberet til nudansk.

Vi prøver efter bedste evne at følge med i udviklingen ved at have vore frivillige medarbejdere på kursus. Digitale registreringer er vel alle arkivers mest påtrængende opgave i disse år, hvor man både skal have de gamle, manuelle registreringer digitaliseret, sideløbende med nye afleveringer. Men der ligger også en opgave i at formidle den historie til andre, som man ad forskellige kanaler har stykket sammen, og vi har da også deltaget i kurser herom. I vores arkiv bruger vi temmelig meget energi på at finde aktiviteter med lokalhistoriske temaer, og det fornemmer vi bliver vel modtaget af vore medlemmer og andre borgere.

Vi har nu i en årrække haft et tema til vort årsmøde med overskriften »Hvor blev de af«, som vi vist har stjålet fra en tidligere Tv-udsendelse, men i vort regi drejer det sig om tidligere Årre-borgere, som af forskellige årsager er flyttet fra sognet og skabt sig karriere andetsteds. Vi har indtil nu været heldige at finde folk, som har sagt ja til at fortælle herom på en meget spændende måde, og fået god respons fra mødedeltagere. Vi har også et par gange fået tilbudt helt unikke historiske oplevelser, idet der i de senere år er foretaget større arkæologiske udgravninger i sognet med ganske spændende fund, som arkæologerne velvilligt har fremvist og fortalt om. Vores deltagelse i byfesten er en tilbagevendende succes. I 2012 var temaet »Hvor går grænsen« og bestod igen af en cykeltur til Agnete og Verner Puggaards hjem, som er beliggende meget

tæt på den østlige sognegrænse mellem Fåborg og Årre sogne. Betegnelsen »sogn« er efter gentagne kommunesammenlægninger næsten udviskede og bruges hos os kun af kirken og lokalhistorisk forening. Derfor kunne en udpegning af de gamle grænser være nyttig for mange. Verner Puggaard, som selv er meget lokalhistorisk interesseret og bor i sit barndomshjem, havde god baggrund for denne udpegning samt tilhørende oplysninger om matrikulære tilstande, som blev forhandlet i lave af de to kommuner. Han havde desuden tilegnet sig viden om bombninger under Anden Verdenskrig i Autrup og andre steder, som han meget indlevende fortalte deltagerne om. Også ved byfestens torvedag deltager vi hvert år med en stand, hvor vi forsøger at formidle det kendskab, der er et resultat af vores arbejde.

I 2012 deltog vi for første gang ikke i Arkivernes Dag af den årsag, at vi var travlt optaget med en udvidelse af vores arkivlokale. Denne udvidelse kunne vi glæde os over at tage i anvendelse ved vintersæsonens start. Vi har et ønske om at udgive en ny bog, da den nuværende om Årre Sogn har 30 år på bagen og forståeligt nok trænger til mange revideringer. Vi har taget de første tiltag og har nedsat et »bogudvalg«, men har ingen ideer om tidsforbruget. Vi er syv medlemmer i bestyrelsen, som alle deltager i arbejdet på arkivet. Vores medlemstal ligger stabilt på ca. 160 om året. Vi har ikke haft mange afleveringer og besøg, men dog serviceret en del personer via e-mail og telefon.

Staldbygningen var taget i brug, da Verner Puggaard holdt foredraget »Hvor går grænsen«. Foredraget var kombineret med en cykeltur langs den gamle sognegrænse.

Vejen Kommune

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup. Tlf.: 75 38 16 70

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Peter Christensen, Rahbæks Allé 24, 6650 Brørup
Tlf.: 75 38 42 81

E-mail: broeruplokalarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk

Vi vil gerne begynde med at fremhæve arkivets succes: Udstillingen »Brørup på hjul II«, der er en fortsættelse af forrige års udstilling af arkivets mange billeder. Udstillingen, som var opstillet i vores nabolokale på biblioteket, var pænt besøgt på Arkivernes Dag og kunne efterfølgende ses af brugerne af biblioteket. Arkivet var samme dag vært ved en kop kaffe og en god snak. Udstillingen blev herefter flyttet, henholdsvis til plejehjemmet Lund-

toft, og til vores aktivitetscenter på Fredenshjem, hvor den også vakte stor interesse, ikke mindst på grund af glæden over at gense billeder fra en svunden tid. Efterfølgende er det meningen, at udstillingen skal opstilles en rum tid i biografens foyer. Et medlem af udstillingsudvalget, Karl Christensen, vil causere over udstillingens afvikling ved arkivets generalforsamling i april. Udvalget er godt tilfreds med, at udstillingen er nået så vidt omkring, så det store arbejde, der er lagt i den, kan ses af så mange som muligt.

Hos en lokal fond, Marie Moltesens Fond, har vi kunnet søge midler til arkivets arbejde. Derved har vi kunnet supplere vores udstillingsmateriale, så vi ikke længere er så afhængige af at skulle ud og låne hos andre. Ellers er året gået som vanligt med stor travlhed. I slutningen af året er det årsskriftet, der skulle gøres færdig. Artiklerne har ligget klar et stykke tid, men den endelige opsætning med billeder m.m. er noget af en tidsrøver.

Vi arkiverer og omregistrerer, alt det vi overhovedet kan nå, og prøver hele tiden at prioritere, hvad der er vigtigst – dog en del henvendelser udefra, der har første-prioritet. Vi har et efterslæb med billedregistreringen fra Arkibas3, hvor vi ikke skannede billeder ind. Der er næsten 300 stk., men vi er næsten halvvejs med det arbejde, og samtidig får registreringerne lige et eftersyn, så eventuelle fejl bliver rettet.

I en del år har vi haft gamle filmruller liggende. Filmene er optaget af afdøde bankdirektør C. F. Christiansen, som var meget vågen overfor, hvad der rørte sig i byen. Vi har en mand på sagen, som udelukkende koncentrerer sig om at digitalisere disse film, så vi nu har fået et indtryk af blandt andet, hvordan forbedringen af byens kloakering og etableringen af fjernvarmen foregik.

Vi har været ramt af sygdom i vores frivillige stab, men har også haft den fornøjelse at kunne byde en ny medarbejder velkommen, som nu er ved at sætte sig ind i at registrere i Arkibas. Nye medarbejdere kræver nye arbejdspladser, men heldigvis har vi haft penge til at investere i det nødvendige udstyr. Vores samarbejde via Arkivrådet med de andre arkiver i Vejen Kommune, gør at vi også er orienterede om, hvad der foregår der.

Bække-Veerst Lokalarkiv

Vestergade 2, 6622 Bække

Åbningstid: Tirsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale

Leder: Søren Frederiksen, Tværvej 10, 6622 Bække

Tlf.: 75 38 97 06

Arkivets postadresse: Tværvej 10, 6622 Bække

E-mail: fredensbo@profibermail.dk

Hjemmeside: www.bricksite.com/lokalarkivet/velkommen

Det er svært at spå om fremtiden, og vi må erkende, at vore forventninger om, at alle arkivets arkivfonde inden udgangen af 2012 ville være registreret i Arkibas, ikke er opfyldt. Registrering af arkivalier, billeder og avisudklip er og vil langt ud i fremtiden fortsat være arkivets største opgave. Dels er vi ikke færdige med at registrere de arkivfonde, vi i 2011 fik hjem fra Vejen, og dels ligger der fortsat mange billeder og avisudklip, som aldrig tidligere har været registreret, og endelig skal vi ikke glemme, at der heldigvis fortsat kommer nye afleveringer. I løbet af 2012 har vi registreret 31 nye afleveringer fordelt på billeder, bøger og arkivfonde. Alle nye afleveringer bliver journaliseret og registreret, efterhånden som de indgår.

Blandt afleveringerne i 2012 kan især nævnes en del dokumenter om kultivering af Bække Mose under og efter Anden Verdenskrig, og ligeledes har vi modtaget mange billeder fra tørvegravningen i samme periode. Af andre spændende afleveringer kan nævnes en regnskabsbog og udstykningsberegninger fra en landinspektør, som boede langt ude på Bække Mark i den sidste halvdel af 1800-tallet, samt dokumenter og billeder vedrørende Søren Kjær, der var én af »Vorbasse-drengene«, som udgravede flere hundrede gravhøje i perioden omkring det forrige århundredeskifte.

Vi har nu registreret i alt ca. 700 billeder og forventer, at antallet fordobles, inden alle kasser er tomme. Herudover indkommer der fortsat billeder i en lind strøm med mange forskellige motiver. Ikke alle har lyst til at aflevere de gamle familie billeder, og andre har fotoalbums liggende, hvor kun enkelte billeder har arkivets interesse. I den situation låner vi billederne til skanning ud fra den overbevisning, at et skannet billede er bedre end ingenting.

Det sker, vi får besøg i vores godt skjulte kælderlokale. I løbet af 2012 er det blevet til ca. 15 besøg og 19 forespørgsler pr. e-mail. Desuden har vi flere gange aflagt besøg hos folk, som kunne bidrage med oplysninger om tørvegravningen i Bække Mose. De fleste henvendelser er dog fra slægtsforskere, som søger oplysninger om forfædrenes færd, men også andre spørgsmål såsom Troldhedebanen, gårdhistorie, foreningsliv m.m. bringes på bane.

Arkivet har afholdt tre arrangementer. I forbindelse med generalforsamlingen havde vi besøg af missionær Elna Linnet Woodhead, som fortalte om et liv, der begyndte på Bække Mark og fortsatte i England, Arabien og Israel, inden hun mange år senere vendte tilbage til sin fødeegn. Det var en særdeles spændende beretning, som høstede stort bifald af de mange fremmødte. Næste arrangement var en kirkegårds vandring, hvor graveren startede med at fortælle om kirkegården og det daglige arbejde med anlæggelse og vedligeholdelse, medens fem forskellige fortællere fortalte om nogle udvalgte gravsteder og de personer, de er rejst over. Det sidste arrangement var i efteråret hvor forhenværende museumsinspektør Søren Manøe, Ølgod fortalte om slavekrigen i 1848. Alle tre arrangementer var godt besøgt.

Arkivet udsender løbende nyhedsbrevet Arkiv-Nyt, hvor medlemmer og andre interesserede orienteres om arrangementer, og hvad der ellers rører sig i arkivets regi. Samme mulighed findes på arkivets hjemmeside, som er en af årets nyheder. Årsskriftet Glimt udkom igen kort før jul med en række lokalhistoriske artikler. Næste år vil vi kunne berette om nye lokaler til arkivet, men mere herom til den tid.

Lokalhistorisk Arkiv Holsted

Vestergade 17, 1., 6670 Holsted. **Tlf.:** 75 39 20 10

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-18.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Klaus Hansen, Foldingbrovej 13, 6670 Holsted

Tlf.: 75 39 33 61

E-mail: Holsted-Lokalarkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.holstedlokalarkiv.dk

Endnu et år er gået. Arkivet blev stiftet i 1972, og havde derfor 40-års jubilæum i 2012. Vi har som sædvanligt haft et travlt år på arkivet, hvor antallet af besøgende har været lidt højere end sidste år, nemlig 284 mod 211. Vi har i 2012 haft 53 henvendelser i almindelig brevform. Alle øvrige henvendelser har været enten personligt fremmøde eller via elektroniske medier.

Vores hjemmeside, som blev oprettet i 2010, er ifølge statistikken blevet besøgt fra omverdenen, idet vi på hjemmesiden har haft besøgende fra så fjerne lande som Sydafrika, Rusland, Ukraine og USA. Vi har forsøgt at opdatere hjemmesiden ca. hver anden måned.

Antallet af afleveringer er status quo, nemlig 82 registrerede afleveringer i 2012 mod 81 året før. Et par af disse afleveringer har været omfattende, og har affødt meget arbejde, hvilket har taget rigtig lang tid. Tilbage i 2011 fik vi to store afleveringer med pressebilleder fra JydskeVestkysten og fra Ugeavisen. Dette har affødt et stort registreringsarbejde, som vi endnu ikke er færdige med. Vi har i årets løb også fået registreret en del øvrige billeder af ejendomme i Arkibas. Dette arbejde er vi ved at optimere og fortsætter i 2013. Vi har stadig en meget stor aflevering tilbage fra 2006-2007 fra Holsted Erhvervs- og Turistråd, som vi ikke er færdige med endnu. Vi mangler ikke ret meget, og regner bestemt med at blive helt færdige i 2013.

Som sædvanlig har vi overtaget udklip af lokalt stof fra Lydavisen, omkring 200 sider er det blevet til for den sidste del af 2011. En stor tak skal lyde til de frivillige personer, der klipper og klistrer. Vi er blevet enige om, at vi stopper med at klippe så intensivt i 2012, da vi har JydskeVestkysten i arkivet. I de nye lokaler har vi fået arkiveret JydskeVestkysten og har i løbet af 2012 fået de sidste for 2011 samt 1. kvartal af 2012. I de nye lokaler har vi også fået ophængt en del malerier, som vi har modtaget i årenes løb, og som vi ikke har haft plads til indtil nu. Vi synes selv, at det ser godt ud.

I december blev vores lokale »Sørensen-bande« sendt ned for at tømme Den Danske Bank i Holsted. Banken lukkede sin filial, og vi kontaktede banken for at høre, om vi eventuelt kunne få et par billeder af en lokal kunstner, som vi gerne ville have til samlingen. Vi fik mere end det.

Fra arrangementet »Kend din by« den 26. august 2012.

Det blev aftalt, at vi kunne få en stor del af deres arkivalier helt tilbage fra 1868, hvor Holsted Sparekasse blev stiftet. Det blev til en hel trailerfuld, som vi skal have sorteret og arkiveret. Nogle friske drenge hjalp med at få alt materialet båret op i arkivet.

Arbejdsgruppen blev enige om, at vi måtte udgive noget i anledning af, at arkivet kunne fejre sit 40-års jubilæum i 2012. Vi satte os for at få lavet en bog med forskellige bidrag efter eget valg. Vi fik den idé også at lave en DVD, om hvad vi laver på arkivet, og denne DVD blev så foræret bort til dem, der købte bogen. Bogen blev færdig i slutningen af oktober, og vi bestilte 100 stk. for ikke at have for mange penge bundet i projektet. Bogen er på nær fem stk. solgt ved udgangen af 2012.

Vi blev også enige om at lave fire arrangementer i anledning af jubilæumsåret. Vi begyndte med arrangementet »Kender du din by?« den 26. august. Det var en traditionel byvandring, hvor deltagerne købte et materiale med brudstykker af billeder af ejendomme i Holsted by. De skulle så finde ud af, hvor i byen billederne var fra, og bagefter skulle de sammensætte ejendommen med en historie, der var skrevet om hver ejendom. Der var udsat en flaske vin til vinderen, og der deltog ca. 40 personer. Det næste arrangement var fremvisning af »Landbofilmen« den 11. september, hvor 55 personer deltog. Vi viste den gamle landbofilm fra 1946 og fortalte om de personer i

filmen, som vi vidste noget om, og spurgte også publikum, om de kunne tilføje noget. Det tredje arrangement den 9. oktober var fremvisning af billeder, bl.a. »Anlægget bliver til«. Til dette arrangement var der ingen omtale i avisen, men trods dette deltog alligevel 19 personer. Den 14. november 2012 havde vi det sidste arrangement med åbent hus, hvor alle kunne komme og se vores lokaler og få en lille forfriskning. Vi havde besøg af 75 personer denne dag. I anledning af vores jubilæum har vi derfor haft besøg af i alt 189 personer, og det er vi rigtig glade for.

Arkivets arbejdsgruppe har i 2012 afholdt seks møder, som er afholdt den første onsdag i månederne februar, april, august, oktober, november og december. Vi har i årets løb også deltaget i møder med Arkivrådet i Vejen Kommune, men da vi er museumstilknyttet til det statsanerkendte Museum på Sønderkov, kan arkivet ikke deltage i det økonomiske samarbejde i Arkivrådet, men kun i det faglige samarbejde. Heller ikke i 2012 blev der afholdt julemarked i Føvling, så derfor har vi lagt vores kalendere for 2013 ud til kontaktpersonerne i Føvling, Stenderup og Tobøl med henblik på salg. Vi fik dog en hel del solgt i forbindelse med julemessen i Holsted og vores jubilæumsarrangementer.

2012 har, som tidligere år, været et travlt år, og vi ser frem til et lige så aktivt år i 2013. Da vi hvert år modtager en del, og også forholdsvis store afleveringer, samt oplever stor interesse for vores arrangementer synes vi, det viser, at arkivet er godt forankret i lokalsamfundet. Det er vi særdeles glade for, idet vi jo bevarer for eftertiden og arbejder for »evigheden«. Endelig må det absolut nævnes, at arbejdet i arkivet slet ikke kunne lade sig gøre uden en flok af gode entusiastiske hjælpere, hvad vi heldigvis har i arkivets arbejdsgruppe.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv

Hovborg Skole, Lindevej 5, 6682 Hovborg

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Henry Pedersen, Sandagervej 5, 6682 Hovborg

Tlf.: 75 39 62 57

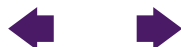
E-mail: hovborglokalarkiv@gmail.com

2012 har igen været et travlt år i arkivet. Der indgår fortsat en del afleveringer, og der kommer en god snak ud af det, når vi får gæster. Vi er godt i gang med at registrere i Arkibas, men det er en meget stor opgave, så det vil tage lang tid, før vi har det hele på plads. Men det er spændende at se tingene igennem og dermed få et bedre overblik over, hvilke arkivalier vi har.

Efter nedlæggelsen af Hovborg Skole i sommeren 2011 valgte Vejen Kommune at nedrive en del af bygningerne, heriblandt arkivets lokaler. Vi fik i stedet to tidligere klasseværelser til rådighed, og det er en betydelig forbedring for os. Indtil vi i februar kunne indvi de nye lokaler, gik meget af vores tid med indretningen. Vi skal selv stå for rengøring og pedalarbejde inde og ude, mens kommunen betaler varme, strøm, vand og nødvendige materialer til vedligeholdelse. Vi glæder os selvfølgelig over de forbedrede lokaleforhold.

Vores beslutning om at være mere synlige og aktive i lokalsamfundet kræver en stor arbejdsindsats, men det giver os også nogle spændende muligheder og udfordringer. Et tilstødende lokale er velegnet til udstillinger og lignende og i forbindelse med 4. maj, hvor der hvert år er mindehøjtidelighed ved mindestenen i Klelund Plantage for syv omkomne allierede flyvere, lavede vi en udstilling. Senere på året lavede vi en udstilling i forbindelse med, at der i åen blev fundet stolper fra 1200-tallet. Nu forsøger vi at finde ud af, hvad der har været ved åen dengang.

Vi har fået et par computere, og tanken er at lave små kurser i f.eks. slægtsforskning, som vi allerede tilbyder hjemme hos interesserede. Ligeledes lægges flere ting på Internettet, bl.a. folketællinger og forskellige afskrifter, hvilket er en hjælp til slægtsforskerne. Vi arbejder ligeledes med at finde frem til, hvornår huse og gårde i området er bygget, og hvem der i årenes løb har boet i dem. Her får vi hjælp af nogle ældre borgere, men det er et stort og spændende arbejde. Vi er også i gang med et opsøgende arbejde hos de ældre borgere i området, for her ligger der mange spændende fotografier og mange spændende fortællinger om det, der er sket i deres tid. Vi har mange jern i ilden, og selvom det er tidskrævende, er det samtidigt meget spændende.

Lindknud Lokalhistoriske Arkiv

Faurskovvej 8, Lindknud, 6650 Brørup

Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 15.00-17.00

Leder: Leif Schmidt, Okslundvej 31, 6650 Brørup

Tlf.: 75 38 83 05 / 31 15 93 98

E-mail: historie@lindknud.net

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk/lindknud.htm

Post til: Knudsmindevej 20, 6650 Brørup

Det går stille og roligt frem med arkiveringen af en stor mængde ophobet materiale, som bliver registreret i Arkibas. Et trofast mandskab på tre-fire mennesker mødes hver tirsdag formiddag om arbejdet. Der er i årets løb indkommet endnu flere arkivalier, dokumenter, billeder m.m. Alt sammen noget som har værdi for egnens historie.

Den meste energi er i 2012 brugt på formidling af historie på forskellig måde. Til månedsbladet afleverede vi en historie af almen interesse om folk eller begivenheder fra tidligere tider. Ved Lindknuds byfestuge bidrog vi med en historisk vandretur på én af byens gader eller fra en anden lokalitet på egnen. Igen i år var det med god tilslutning. Der har været adskillige reaktioner hen over året, fra folk der finder arkivet på nettet, og som søger oplysninger om slægt og venner. En del reaktioner kommer også på baggrund af de historier, som vi har lagt ud på nettet. Et ægtepar fra Minnesota har endda fundet frem til os. De er efterkommere af udvandrere fra 1882. Ægteparret kom på besøg i Lindknud, hvor de blev hjulpet med oplysninger om familie og forfædre i Vittrup, og ligeledes blev der skabt forbindelse til efterkommere af slægten.

To-tre personer har hen over året været i gang med transskribering af gamle sognerådsprotokoller i erkendelse af, at folk ud i fremtiden ikke kan tyde/læse skræskrift, og de gamle stavemåder. Ca. 3.000 A4-sider har vi fået kopieret fra protokollen, som opbevares i landsarkivet i Viborg. Det dækker perioden fra 1909 hvor Lindknud blev selvstændig kommunal enhed og til ca. 1932-1933. Dette kildemateriale giver indsigt i en vældig historie om, hvordan der blev taget vare på tingene dengang, om omsorgen for de ældre, evindelige skolepørgsmål, skoleudvidel-

ser, planer om anlæg af jernbane gennem sognet, bilernes tilkomst, vejforbedringer i den anledning, rationeringer under Første Verdenskrig, indkaldelse af sikringsstyrken under krigen, afstemning om salget af De Vestindiske Øer og meget andet. Alle kender vi jo den overordnede historie, men hvordan blev lovene administreret i sognene/kommunerne? Det giver afskrivningen indblik i. Det er planen at udskrive historien på papir i nogle eksemplarer til udlån for interesserede og ellers lægge det ud på nettet.

Foreningen har en god økonomi. Vi er medlem af Arkivsamvirket i Vejen Kommune, som betaler for internetnetforbindelse m.m., arkivet bor gratis i kommunens hus Bøgevang i Lindknud, og der er løbende en indtægt fra salg af arkivets tre udgivne bøger. Endvidere har foreningen en indtægt på ca. 6.000 kr. fra medlemskaber og salg af årsskrift, som udgives sammen med arkivet i Brørup. Endelig er der en indtægt på 2.500 kr. fra Frølund Thomsens Fond. Vi har et godt samarbejde med arkivet i Brørup, i hvis bestyrelse foreningen er repræsenteret.

Vejen Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 2, 6600 Vejen. Tlf.: 79 96 52 75

Åbningstid: Tirsdag og onsdag kl. 9.00-14.00, torsdag kl. 8.00-12.00 samt den første mandag hver måned kl. 17.00-20.00 (oktober-april)

Leder: Linda Klitmøller

Post til: Museet på Sønderkov, Sønderkovgårdvej 2, 6650 Brørup

E-mail: vejenarkiv@sonderskov.dk

Arkivet har ikke indsendt en beretning for 2012.

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg. Tlf. 75 19 85 69

Åbningstid: 1. og 3. torsdag hver måned kl. 15.00-18.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Olga Pedersen, Vestergade 6, 6670 Holsted
Tlf.: 75 19 82 80

Arkivets postadresse: Vestergade 6, 6670 Holsted

E-mail: olga.pedersen@stofanet.dk

2012 var et godt år for Aastrup Sognearkiv. Der kom nyt personale, efter arkivlederen havde efterlyst hjælp i lokalbladet, der udkommer i Aastrup Sogn. Det betyder, at fremtiden ser lysere ud, og at der er udsigt til, at arkivleder Olga Pedersen kan blive afløst på et tidspunkt, når Kirsten Nygaard er blevet fortrolig med arkivets arbejdsgang og har deltaget i kurser.

Vi har ikke det helt store rykind på arkivet, siden kirkebøger m.v. kan læses hjemme fra stuerne, men det betyder ikke, at vi ligger på den lade side. Vagn Holm sorterer billeder og forskelligt andet materiale, som det har været svært at afse tid til. Arkivlederen arbejder ihærdigt på at lægge billeder ind i Arkibas – et arbejde der kræver me-

gen tid og tålmod, men som er et absolut gode for fremtidens arkivbesøgende. Vi har modtaget flere gode arkivalier i årets løb og arbejder på at registrere disse.

I 2013 fylder Aastrup Sognearkiv 100 år. Ved et kommunemøde i 1913 enedes man om at få samlet sognets historie, »mens der endnu er nogen, som kan huske den« – en vending, der stadig er gyldig. Mange gik derefter hjem og nedskrev deres erindringer, eller samlede sammen på mange gamle arkivalier, som stadig befinder sig i arkivet. Vi taler om at markere jubilæet på én eller anden måde, men er ikke kommet frem til en afgørelse i skrivende stund.

Aastrup opstod som en by på den bare mark omkring den tid, hvor sognearkivet blev stiftet.

RR AA

RR
AA
L

Ribe Amts Lokalarkiver Beretninger 2012

Forsidefoto:

Fra studieturen til Rigsarkivet og Dansk Folkemindesamling den 11. juni 2013. På billedet foregår noget af rundvisningen i Rigsarkivet i haven mellem Rigsarkivet og bygningen i baggrunden, som tidligere husede Det Kgl. Bibliotek.

Foto: Richard Bøllund.